

GRUPA KAPITAŁOWA

FERRO S.A.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE
ZA ROK OBROTOWY KOŃCZĄCY SIĘ 31 GRUDNIA 2016 R.
PRZYGOTOWANE ZGODNIE Z MIĘDZYNARODOWYMI
STANDARDAMI SPRAWOZDAWCZOŚCI FINANSOWEJ,
KTÓRE ZOSTAŁY ZATWIERDZONE PRZEZ UNIĘ EUROPEJSKĄ

Spis treści

Strona

Skonsolidowane sprawozdanie z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów	3
Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej	4
Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych	5
Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym	6
Informacje objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego	8

Grupa Kapitałowa FERRO S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok obrotowy
kończący się 31 grudnia 2016 r.
(w tysiącach złotych, o ile nie zaznaczono inaczej)

**Skonsolidowane sprawozdanie z zysków lub strat i innych
całkowitych dochodów za rok kończący się 31 grudnia**

	Nota	2016	2015
Przychody ze sprzedaży	4	332 489,5	292 099,5
Pozostałe przychody	5	1 674,8	1 594,1
Koszt własny sprzedanych towarów i materiałów		(170 841,0)	(157 880,2)
Zużycie materiałów i energii		(57 607,1)	(51 285,4)
Wynagrodzenia oraz świadczenia pracownicze	7	(33 065,7)	(26 985,5)
Amortyzacja	10, 11	(4 812,9)	(2 191,0)
Pozostałe koszty	6	(26 716,3)	(22 335,0)
Zysk na działalności operacyjnej		41 121,3	33 016,5
Przychody finansowe	8	60,9	52,2
Koszty finansowe	8	(4 712,4)	(6 686,4)
Koszty finansowe netto		(4 651,5)	(6 634,2)
Zysk przed opodatkowaniem		36 469,8	26 382,3
Podatek dochodowy	9	(7 382,9)	(4 082,2)
Zysk netto za rok obrotowy		29 086,9	22 300,1
Zysk netto przypadający na:			
Właścicieli jednostki dominującej		29 087,3	22 300,3
Udziały niekontrolujące		(0,4)	(0,2)
Zysk netto za rok obrotowy		29 086,9	22 300,1
Inne całkowite dochody			
Pozycje, które są lub zostaną reklasyfikowane na zyski lub straty po spełnieniu określonych warunków			
Różnice kursowe z przeliczenia dotyczące jednostek działających za granicą		6 470,8	3 934,0
Inne całkowite dochody netto za rok obrotowy		6 470,8	3 934,0
Całkowite dochody ogółem za rok obrotowy		35 557,7	26 234,1
Całkowite dochody ogółem przypadające na:			
Właścicieli jednostki dominującej		35 558,1	26 234,3
Udziały niekontrolujące		(0,4)	(0,2)
Całkowite dochody ogółem za rok obrotowy		35 557,7	26 234,1
Podstawowy zysk netto przypadający na jedną akcję w złotych	16	1,37	1,05
Rozwodniony zysk netto przypadający na jedną akcję w złotych	16	1,37	1,05

Informacje objaśniające zawarte na stronach od 8 do 42 są integralną częścią
niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Grupa Kapitałowa FERRO S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok obrotowy
kończący się 31 grudnia 2016 r.
(w tysiącach złotych, o ile nie zaznaczono inaczej)

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia

	Nota	2016	2015
Aktywa			
Aktywa trwałe			
Rzeczowe aktywa trwałe	10	28 855,2	27 340,4
Wartości niematerialne	11	157 443,5	153 390,6
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	12	1 355,0	2 400,4
Aktywa trwałe razem		187 653,7	183 131,4
Aktywa obrotowe			
Zapasy	13	100 916,9	88 930,1
Należności z tytułu podatku dochodowego		0,3	1 407,7
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	14	43 629,6	41 346,3
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	15	9 380,5	6 208,9
Aktywa obrotowe razem		153 927,3	137 893,0
Aktywa razem		341 581,0	321 024,4
Pasywa			
Kapitał własny			
Kapitał zakładowy	16	21 242,7	21 242,7
Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej		84 863,8	84 863,8
Różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań finansowych jednostek działających za granicą		(1 430,0)	(7 900,8)
Zyski zatrzymane		108 992,5	95 837,2
Kapitał własny właścicieli jednostki dominującej		213 669,0	194 042,9
Udziały niekontrolujące		2,5	2,9
Kapitał własny razem		213 671,5	194 045,8
Zobowiązania			
Zobowiązania z tytułu kredytów, pożyczek oraz innych instrumentów dłużnych	17	32 419,2	48 352,3
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	18	239,3	256,2
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	12	8 007,9	8 126,6
Zobowiązania pozostałe		-	471,6
Zobowiązania długoterminowe razem		40 666,4	57 206,7
Kredyty w rachunku bieżącym	17	20 120,9	20 376,4
Zobowiązania z tytułu kredytów, pożyczek oraz innych instrumentów dłużnych	17	26 091,0	18 210,1
Pozostałe zobowiązania finansowe		-	56,8
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego		1 681,9	199,5
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	18	2 002,8	942,5
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	19	37 346,5	29 986,6
Zobowiązania krótkoterminowe razem		87 243,1	69 771,9
Zobowiązania razem		127 909,5	126 978,6
Pasywa razem		341 581,0	321 024,4

Informacje objaśniające zawarte na stronach od 8 do 42 są integralną częścią niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych za rok kończący się 31 grudnia

	Nota	2016	2015
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej			
Zysk przed opodatkowaniem		36 469,8	26 382,3
<i>Korekty</i>			
Amortyzacja		4 812,9	2 191,0
Zysk ze sprzedaży wartości niematerialnych i rzeczowych aktywów trwałych		(63,5)	(110,2)
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości zapasów i należności z tytułu dostaw i usług		981,9	(421,0)
Koszt odsetek i dywidendy, netto		1 723,4	2 124,8
Zmiana stanu zapasów		(12 717,5)	8 014,0
Zmiana stanu należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych		(3 037,6)	(1 334,2)
Zmiana stanu zobowiązań krótkoterminowych z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych		7 009,8	(1 100,5)
Zmiana stanu świadczeń pracowniczych		1 043,4	(10,5)
Inne korekty		1 526,5	994,5
Środki pieniężne netto wygenerowane na działalności operacyjnej		37 749,1	36 730,2
Podatek dochodowy zapłacony		(3 566,4)	(5 399,7)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		34 182,7	31 330,5
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Wpływy z tytułu sprzedaży wartości niematerialnych, rzeczowych aktywów trwałych		41,3	112,9
Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		(3 244,6)	(1 929,9)
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		(3 203,3)	(1 817,0)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Zaciągnięcie kredytów i pożyczek		10 618,0	22 272,0
Splata zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego		(323,1)	(251,3)
Splata kredytów i pożyczek		(20 190,0)	(17 949,3)
Dywidendy i inne wypłaty na rzecz właścicieli		(15 932,0)	(21 242,7)
Odsetki zapłacone		(1 723,4)	(2 124,8)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		(27 550,5)	(19 296,0)
Zmiana stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		3 428,9	10 217,4
<i>w tym zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych</i>		<i>(1,8)</i>	<i>-</i>
Zmiana stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów według sprawozdania z sytuacji finansowej		3 427,1	10 217,4
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty po pomniejszeniu o kredyty w rachunku bieżącym na początek okresu		(14 167,5)	(24 384,9)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty po pomniejszeniu o kredyty w rachunku bieżącym na koniec okresu	16	(10 740,4)	(14 167,5)
<i>w tym o ograniczonej możliwości dysponowania</i>		<i>-</i>	<i>-</i>

Grupa Kapitałowa FERRO S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok obrotowy
kończący się 31 grudnia 2016 r.
(w tysiącach złotych, o ile nie zaznaczono inaczej)

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym
za rok kończący się 31 grudnia

	Kapitał własny właścicieli jednostki dominującej							Udziały niekontro- -lujące	Kapitał własny razem
	Kapitał zakładowy	Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej	Różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań finansowych jednostek działających za granicą	Akcje własne	Kapitał rezerwowy	Zyski zatrzymane	Suma		
Kapitał własny na dzień									
1 stycznia 2016 r.	21 242,7	84 863,8	(7 900,8)	-	-	95 837,2	194 042,9	2,9	194 045,8
<i>Calkowite dochody za okres sprawozdawczy</i>									
Zysk netto za okres	-	-	-	-	-	29 087,3	29 087,3	(0,4)	29 086,9
<i>Inne calkowite dochody netto za okres sprawozdawczy</i>									
Różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań finansowych jednostek działających za granicą	-	-	6 470,8	-	-	-	6 470,8	-	6 470,8
Calkowite dochody ogółem za okres sprawozdawczy	-	-	6 470,8	-	-	29 087,3	35 558,1	(0,4)	35 557,7
<i>Transakcje z właścicielami jednostki dominującej, ujęte bezpośrednio w kapitale własnym</i>									
Wypłata dywidendy	-	-	-	-	-	(15 932,0)	(15 932,0)	-	(15 932,0)
<i>Dopłaty od i wypłaty do właścicieli</i>	-	-	-	-	-	(15 932,0)	(15 932,0)	-	(15 932,0)
Kapitał własny na dzień									
31 grudnia 2016 r.	21 242,7	84 863,8	(1 430,0)	-	-	108 992,5	213 669,0	2,5	213 671,5

Informacje objaśniające zawarte na stronach od 8 do 42 są integralną częścią
niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Grupa Kapitałowa FERRO S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok obrotowy
kończący się 31 grudnia 2016 r.
(w tysiącach złotych, o ile nie zaznaczono inaczej)

Kapitał własny właścicieli jednostki dominującej									
	Kapitał zakładowy	Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej	Różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań finansowych jednostek działających za granicą	Akcje własne	Kapitał rezer- wowo	Zyski zatrzymane	Suma	Udziały niekontro- lujące	Kapitał własny razem
Kapitał własny na dzień									
1 stycznia 2015 r.	21 242,7	84 881,8	(11 834,8)	-	-	94 779,7	189 069,4	3,1	189 072,5
Calkowite dochody za okres sprawozdawczy									
Zysk netto za okres	-	-	-	-	-	22 300,3	22 300,3	(0,2)	22 300,1
Inne calkowite dochody netto za okres sprawozdawczy									
Różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań finansowych jednostek działających za granicą	-	-	3 934,0	-	-	-	3 934,0	-	3 934,0
Calkowite dochody ogółem za okres sprawozdawczy	-	-	3 934,0	-	-	22 300,3	26 234,3	(0,2)	26 234,1
Transakcje z właścicielami jednostki dominującej, ujęte bezpośrednio w kapitale własnym									
Inne	-	(18,0)	-	-	-	-	(18,0)	-	(18,0)
Wypłata dywidendy	-	-	-	-	-	(21 242,7)	(21 242,7)	-	(21 242,7)
Dopłaty od i wypłaty do właścicieli	-	(18,0)	-	-	-	(21 242,7)	(21 260,7)	-	(21 260,7)
Kapitał własny na dzień									
31 grudnia 2015 r.	21 242,7	84 863,8	(7 900,8)	-	-	95 837,2	194 042,9	2,9	194 045,8

Informacje objaśniające zawarte na stronach od 8 do 42 są integralną częścią niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Grupa Kapitałowa FERRO S.A.
Informacje objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.
(w tysiącach złotych, o ile nie zaznaczono inaczej)

1. Podstawowe dane o Grupie

FERRO S.A. (zwana dalej „Spółką” lub „Jednostką Dominującą”) jest spółką akcyjną zarejestrowaną w Polsce pod nr KRS 0000289768. Siedziba Spółki mieści się w Skawinie, ul. Przemysłowa 7.

W dniu 1 października 2007 r., postanowieniem Sądu Rejonowego dla Krakowa - Śródmieścia w Krakowie, XII Wydział Gospodarczy KRS wykreślono dotychczasową spółkę – Ferro Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zastępując ją spółką z nową formą prawną – FERRO Spółka Akcyjna.

Jednostka Dominująca została założona zgodnie ze statutem Spółki z dnia 11 września 2007 r. na czas nieokreślony.

Przedmiotem działalności Jednostki Dominującej jest sprzedaż armatury sanitarnej, instalacyjnej, sprzętu wyposażenia hydraulicznego, grzewczego i klimatyzacji.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok kończący się 31 grudnia 2016 r. obejmuje sprawozdania finansowe Spółki oraz jej jednostek zależnych (zwanymi łącznie „Grupą” lub „Grupą Kapitałową”).

Jednostką Dominującą najwyższego szczebla jest FERRO S.A.

Poza Spółką w skład Grupy Kapitałowej na dzień 31 grudnia 2016 r. wchodziły następujące podmioty:

Nazwa spółki	Siedziba	Zakres podstawowej działalności jednostki	Udział w kapitale / liczbie głosów	Data objęcia kontroli/ nabycia Metoda konsolidacji
FERRO International Sp. z o.o.	Skawina, Polska	Spółka przeznaczona do dystrybucji produktów Grupy na eksport	99,50%	2004 r. metoda pełna
NOVASERVIS spol. s.r.o.	Brno, Czechy	Spółka zajmuje się sprzedażą i produkcją armatury i wyposażenia sanitarnego	100,00%	2011 r. metoda pełna
NOVASERVIS FERRO Group SRL	Cluj - Napoca, Rumunia	Spółka przeznaczona do dystrybucji produktów Grupy na terenie Rumunii	100,00%	2011 r. metoda pełna
Novaservis FERRO SK s.r.o.	Senica, Słowacja	Spółka przeznaczona do dystrybucji produktów Grupy na terenie Słowacji	100,00%	2013 r. metoda pełna
Novaservis FERRO Hungary Kft.	Budapeszt, Węgry	Spółka przeznaczona do dystrybucji produktów Grupy na terenie Węgier	100,00%	2014 r. metoda pełna
Novaservis FERRO Bulgaria Ltd.	Płowdiw, Bułgaria	Spółka przeznaczona do dystrybucji produktów Grupy na terenie Bułgarii	100,00%	2015 r. metoda pełna

2. Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego

a) Oświadczenie zgodności

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok kończący się 31 grudnia 2016 r. zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, zwanymi dalej „MSSF UE”. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone przez Zarząd Jednostki Dominującej w dniu 20 marca 2017 r.

MSSF UE zawierają wszystkie Międzynarodowe Standardy Rachunkowości, Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej oraz związane z nimi Interpretacje Komitetu ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej (KIMSF) poza Standardami oraz Interpretacjami, które oczekują na zatwierdzenie przez Unię Europejską oraz Standardami oraz Interpretacjami, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, ale nie weszły jeszcze w życie.

Zmiany w Międzynarodowych Standardach Sprawozdawczości Finansowej

Pewne nowe standardy, zmiany do standardów oraz interpretacji, które obowiązują lub będą obowiązywać dla okresów sprawozdawczych kończących się po 31 grudnia 2016 roku, nie zostały uwzględnione do sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego. Jednakże oczekuje się, iż żadne z nich nie będzie miało istotnego wpływu na sprawozdanie Grupy za wyjątkiem MSSF 16 Leasing oraz MSSF 15 Przychody z umów z klientami.

Grupa Kapitałowa FERRO S.A.
Informacje objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.
(w tysiącach złotych, o ile nie zaznaczono inaczej)

MSSF 16 Leasing, który będzie obowiązkowy dla sprawozdania finansowego Grupy za rok 2019, zastępuje MSR 17 Leasing oraz związane z tym standardem interpretacje. W odniesieniu do leasingobiorców nowy Standard eliminuje występujące obecnie rozróżnienie pomiędzy leasingiem finansowym oraz operacyjnym. Ujęcie leasingu operacyjnego w sprawozdaniu z sytuacji finansowej spowoduje rozpoznanie nowego składnika aktywów – prawa do użytkowania przedmiotu leasingu – oraz nowego zobowiązania – zobowiązania do dokonania płatności z tytułu leasingu. Prawa do użytkowania aktywów w leasingu podlegać będą umorzeniu natomiast od zobowiązania naliczane będą odsetki. Spowoduje to powstanie większych kosztów w początkowej fazie leasingu, nawet w przypadku gdy jego strony uzgodniły stałe opłaty roczne. Ujęcie umów leasingu u leasingodawcy w większości przypadków pozostanie niezmienione w związku z utrzymanym podziałem na umowy leasingu operacyjnego oraz finansowego.

W momencie początkowego zastosowania wpływ Standardu będzie zależał od specyficznych faktów i okoliczności dotyczących umów leasingu, których Grupa będzie stroną. Jednakże do momentu pierwszego zastosowania Standardu, Grupa nie jest w stanie przeprowadzić analizy wpływu Standardu na sprawozdanie finansowe.

MSSF 15 Przychody z umów z klientami będzie obowiązkowy dla sprawozdania finansowego Grupy za rok 2018. Standard ten zawiera zasady, które zastąpią większość szczegółowych wytycznych w zakresie ujmowania przychodów istniejących obecnie w MSSF. W szczególności, w wyniku przyjęcia nowego standardu przestaną obowiązywać MSR 18 Przychody, MSR 11 Umowy o usługę budowlaną oraz związane z nimi interpretacje.

Zgodnie z nowym standardem jednostki będą stosować pięciostopniowy model, aby określić moment ujęcia przychodów oraz ich wysokość. Model ten zakłada, że przychody powinny być ujęte wówczas, gdy (lub w stopniu, w jakim) jednostka przekazuje klientowi kontrolę nad towarami lub usługami, oraz w kwocie, do jakiej jednostka oczekuje być uprawniona.

Standard zawiera nowe wymogi dotyczące ujawnień, zarówno ilościowych jak i jakościowych, mających na celu umożliwienie użytkownikom sprawozdań finansowych zrozumienie charakteru, kwoty, momentu ujęcia i niepewności odnośnie przychodów i przepływów pieniężnych wynikających z umów z klientami.

Z obecnych analiz wpływu Standardu na sprawozdanie finansowe Grupy wynika, że zastosowanie standardu będzie miało wpływ na ujęcie w sprawozdaniu z sytuacji finansowej rozrachunków związanych ze spodziewanym zwrotem sprzedanych towarów. Obecnie Grupa rozpoznaje rezerwę na spodziewane zwroty towarów (prezentowaną w zobowiązaniach z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych) w wysokości marży zrealizowanej na sprzedaży towarów, co do których oczekuje się, że będą zwrócone (na dzień 31 grudnia 2016 r. rezerwa ta miała wartość 243,1 tys. zł), natomiast po zastosowaniu nowego Standardu rozrachunki te będą ujmowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej poprzez rozpoznanie składnika aktywów w kwocie przychodów ze sprzedaży zrealizowanych na sprzedaży towarów, co do których oczekuje się ich zwrotu oraz zobowiązania w kwocie będącej równowartością kosztu własnego sprzedanych towarów, co do których oczekuje się ich zwrotu. Według danych finansowych na dzień 31 grudnia 2016 r. aktywo to wynosiłoby ok. 1 115,2 tys. zł, a zobowiązanie 872,1 tys. zł. Należy podkreślić, że w momencie początkowego zastosowania, wpływ Standardu będzie zależał od specyficznych faktów i okoliczności dotyczących umów z klientami, których Grupa będzie stroną.

b) Podstawa wyceny

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w oparciu o zasadę kosztu historycznego, za wyjątkiem aktywów i pasywów wycenianych według wartości godziwej: instrumentów pochodnych, instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży oraz instrumentów finansowych nie będących instrumentami finansowymi wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

c) Waluta funkcjonalna i prezentacyjna

Dane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym zostały zaprezentowane w złotych polskich, po zaokrągleniu do pełnych tysięcy. Złoty polski jest walutą funkcjonalną Jednostki Dominującej.

d) Dokonane osądy i oszacowania

Sporządzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF UE wymaga od Zarządu osądów, szacunków i założeń, które mają wpływ na przyjęte zasady oraz prezentowane wartości aktywów, pasywów, przychodów oraz kosztów. Szacunki oraz związane z nimi założenia opierają się na doświadczeniu historycznym oraz innych czynnikach, które są uznawane za racjonalne w danych okolicznościach, a ich wyniki dają podstawę osądu, co do wartości księgowej netto aktywów i zobowiązań, która nie wynika bezpośrednio z innych źródeł. Faktyczna wartość może różnić się od wartości szacowanej.

Szacunki i związane z nimi założenia podlegają bieżącej weryfikacji. Zmiana szacunków księgowych jest ujęta w okresie, w którym dokonano zmiany szacunku lub w okresach bieżącym i przyszłych, jeżeli dokonana zmiana szacunku dotyczy zarówno okresu bieżącego, jak i okresów przyszłych.

Grupa Kapitałowa FERRO S.A.
Informacje objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.
(w tysiącach złotych, o ile nie zaznaczono inaczej)

Kluczowe osądy oraz szacunki dokonywane przez Zarząd przy sporządzaniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego pozostały niezmienione w stosunku do osądów i szacunków przyjętych przy sporządzaniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2015 r., za wyjątkiem:

- zmiany szacunku dotyczącego okresu użyteczności znaku towarowego Novatorre ze względu na podjętą decyzję o wygaszaniu tej marki na rynkach krajowych i zagranicznych. Zmiana polegała na przyjęciu ograniczonego okresu użyteczności i rozpoczęciu amortyzacji znaku Novatorre począwszy od 1 stycznia 2016 r. Według aktualnego szacunku Zarządu, okres amortyzacji tego znaku zakończy się 31 marca 2017 r.
- zmiany sposobu grupowania aktywów i sposobu identyfikowania ośrodków wypracowujących przepływy pieniężne. Zmiana ta została opisana w notcie 11.

Osądy oraz szacunki dokonywane przez Zarząd przy zastosowaniu MSSF UE, które mają istotny wpływ na skonsolidowane sprawozdanie finansowe, zostały przedstawione w notach 11, 13, 14 i 23.

e) Założenie kontynuacji działalności gospodarczej

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuacji działalności w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień sporządzania skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie istnieją żadne okoliczności wskazujące na zagrożenie kontynuacji działalności gospodarczej przez Grupę.

3. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości

Zasady polityki rachunkowości przedstawione poniżej stosowane były w odniesieniu do wszystkich okresów zaprezentowanych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

a) Zasady konsolidacji

(i) Jednostki zależne

Jednostkami zależnymi są jednostki kontrolowane przez Jednostkę Dominującą. Kontrola ma miejsce wtedy, gdy Jednostka Dominująca posiada zdolność kierowania bezpośrednio lub pośrednio polityką finansową i operacyjną danej jednostki, w celu uzyskiwania korzyści płynących z jej działalności. Przy ocenie stopnia kontroli bierze się pod uwagę wpływ istniejących i potencjalnych praw głosu, które na dzień sprawozdawczy mogą zostać zrealizowane lub mogą podlegać konwersji.

Sprawozdania finansowe spółek zależnych uwzględniane są w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym począwszy od dnia uzyskania nad nimi kontroli aż do momentu jej wygaśnięcia.

(ii) Jednostki współzależne

Jednostki współzależne są to jednostki, nad których działalnością na skutek uzgodnień umownych Grupa sprawuje współkontrolę. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zawiera udział Grupy w aktywach netto jednostek współzależnych ujmowany metodą praw własności, od momentu uzyskania współkontroli do momentu jej wygaśnięcia. W przypadku, gdy udział Grupy w stratach przewyższa wartość udziałów w jednostce stowarzyszonej lub współzależnej, wartość bilansowa jest wyceniona po wartości „zero”. Wówczas ujmowanie wszelkich dodatkowych strat jest zaniechane, za wyjątkiem strat wynikających z przyjęcia na siebie Grupy prawnych lub zwyczajowych obowiązków lub z faktu dokonania płatności w imieniu jednostki stowarzyszonej lub współzależnej.

(iii) Procedury konsolidacyjne

W celu sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego stosuje się następujące procedury konsolidacyjne:

- wyłączenie na dzień nabycia wartości księgowej inwestycji Jednostki Dominującej w każdej z jednostek zależnych oraz tej części kapitału własnego jednostek zależnych, która odpowiada udziałowi Jednostki Dominującej,
- określenie udziałów niesprawujących kontroli w kapitale własnym jednostek zależnych oraz w wyniku finansowym konsolidowanych jednostek zależnych za dany okres sprawozdawczy,
- wyłączenie rozrachunków wewnętrznych pomiędzy jednostkami Grupy,
- wyłączenie wszelkich niezrealizowanych zysków powstałych na transakcjach w obrębie Grupy,
- wyłączenie niezrealizowanych strat powstałych na transakcjach w obrębie Grupy, ale wyłącznie w przypadku, gdy nie występują przesłanki wskazujące na utratę wartości,

Grupa Kapitałowa FERRO S.A.
Informacje objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.
(w tysiącach złotych, o ile nie zaznaczono inaczej)

- wyłączenie przychodów oraz kosztów związanych z transakcjami wewnątrz Grupy.

(iv) Połączenie jednostek gospodarczych

Połączenia jednostek są rozliczane metodą nabycia na dzień nabycia, który jest dniem, w którym Grupa obejmuje kontrolę nad jednostką nabywaną. Grupa ujmuje wartość firmy na dzień nabycia jako wartość godziwą przekazanej zapłaty; powiększoną o

- ujętą wartość udziałów niekontrolujących w jednostce przejmowanej; powiększoną o
- wartość godziwą dotychczas posiadanych kapitałów w jednostce nabywanej, jeśli połączenie odbywa się etapami; pomniejszoną o
- ujętą wartość netto (wartość godziwą) nabytych identyfikowalnych aktywów oraz przejętych zobowiązań i zobowiązań warunkowych.

W sytuacji, gdy różnica przybiera wartość ujemną, zysk na okazjnym nabyciu jest ujmowany w sprawozdaniu z zysków lub strat bieżącego okresu na dzień przejścia w pozycji pozostałe przychody operacyjne.

Wartość godziwa przekazanej zapłaty nie zawiera kwot związanych z rozliczeniem wcześniej istniejących powiązań. Kwoty te zasadniczo są ujmowane w sprawozdaniu z zysków lub strat bieżącego okresu.

Koszty związane z nabyciem, inne niż odnoszące się do emisji instrumentów dłużnych lub kapitałowych, które Grupa ponosi w związku z połączeniem jednostek rozlicza się jako koszt okresu, w którym zostały poniesione.

Zapłata warunkowa jest ujmowana w wartości godziwej na dzień nabycia. Jeśli zapłata warunkowa klasyfikowana jest jako składnik kapitału własnego, nie jest ponownie wyceniana, a jej rozliczenie jest ujęte w kapitałach. W innym przypadku późniejsze zmiany wartości godziwej zapłaty warunkowej są ujmowane w zysku lub stracie bieżącego okresu.

b) Waluty obce

(i) Transakcje w walucie obcej

Transakcje wyrażone w walutach obcych w dniu dokonania transakcji ujmowane są w walucie funkcjonalnej jednostki przy zastosowaniu kursu wymiany waluty obcej, obowiązujący na dzień zawarcia transakcji. Rozchód środków pieniężnych w walucie obcej wyceniany jest metodą FIFO. Przy zakupie środków pieniężnych w walucie obcej stosuje się kurs zawarcia transakcji.

Pozycje pieniężne wyrażone w walucie obcej są przeliczane na dzień sprawozdawczy według średniego kursu NBP dla danej waluty obowiązującego na ten dzień. Różnice kursowe wynikające z rozliczenia transakcji w walutach obcych oraz wyceny bilansowej aktywów i pasywów pieniężnych wyrażonych w walutach obcych ujmowane są w wyniku finansowym. Niepieniężne pozycje aktywów i zobowiązań wyceniane według kosztu historycznego w walucie obcej są przeliczane według średniego kursu NBP obowiązującego w dniu dokonania transakcji. Niepieniężne pozycje bilansowe wyrażone w walucie obcej wyceniane według wartości godziwej są przeliczane według średniego kursu NBP obowiązującego na dzień szacowania wartości godziwej.

(ii) Przeliczanie jednostki działającej za granicą

Aktywa i zobowiązania jednostek działających za granicą, włączając wartość firmy i korekty dotyczące wartości godziwej dokonywane przy konsolidacji, są przeliczane według średniego kursu NBP obowiązującego na dzień sprawozdawczy.

Przychody i koszty jednostek działających za granicą są przeliczane według średniego kursu NBP obowiązującego na dzień transakcji. Różnice kursowe powstałe przy przeliczeniu są ujmowane w innych całkowitych dochodach i prezentowane jako „Różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań finansowych jednostek działających za granicą” w kapitałach. W sytuacji, gdy kontrola lub znaczący wpływ nad jednostką działającą za granicą zostaje utracona, skumulowana wartość różnic kursowych z przeliczenia jest przeklasyfikowywana do zysku lub straty bieżącego okresu.

c) Instrumenty finansowe

(i) Instrumenty finansowe inne niż instrumenty pochodne

Inne niż pochodne instrumenty finansowe obejmują inwestycje kapitałowe, dłużne papiery wartościowe, należności z tytułu dostaw i usług i pozostałe należności, udzielone pożyczki, środki pieniężne i ich ekwiwalenty, zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek oraz innych instrumentów dłużnych, zobowiązania z tytułu dostaw i usług i pozostałe zobowiązania.

Grupa Kapitałowa FERRO S.A.
Informacje objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.
(w tysiącach złotych, o ile nie zaznaczono inaczej)

Instrumenty finansowe inne niż instrumenty pochodne są ujmowane początkowo według wartości godziwej powiększonej - za wyjątkiem inwestycji wycenianych według wartości godziwej przez wynik finansowy - o bezpośrednie koszty związane z nabyciem (poza wyjątkami opisanymi poniżej).

Instrument finansowy jest ujmowany, jeśli Grupa staje się stroną umowy danego instrumentu finansowego. Aktywa finansowe zostają wyłączone ze sprawozdania z sytuacji finansowej, jeśli wynikające z umowy prawa Grupy do przepływów pieniężnych z aktywów finansowych wygasną lub jeśli Grupa przeniesie aktywa finansowe nie zachowując nad nimi (lub związanymi zeń ryzykami i korzyściami) kontroli. Standaryzowane transakcje kupna i sprzedaży składnika aktywów finansowych są ujmowane na dzień zawarcia transakcji, tj. w dniu, w którym Grupa zobowiąże się do kupna lub sprzedaży aktywa. Zobowiązania finansowe przestają być wykazywane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, jeśli zobowiązania te wygasną (to znaczy, kiedy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygasł).

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności

Jeśli Grupa ma zamiar i możliwość utrzymywania dłużnych papierów wartościowych (bonów i obligacji Skarbu Państwa i innych) do terminu wymagalności, zostają one zaklasyfikowane do aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności. Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności są początkowo ujmowane według wartości godziwej powiększonej o bezpośrednio dające się przyporządkować koszty transakcyjne. Wycena aktywów finansowych w terminie późniejszym odbywa się według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, po pomniejszeniu o ewentualne odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Zbycie lub przeklasyfikowanie większej niż nieznaczącej kwoty aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności, w terminie innym niż blisko upływu terminu wymagalności, powoduje, iż Grupa przekwalifikuje wszystkie inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności do inwestycji przeznaczonych do sprzedaży oraz powoduje, iż do końca roku obrotowego oraz przez dwa kolejne lata obrotowe Grupa nie może ujmować nabywanych inwestycji do kategorii instrumentów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności.

Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy

Aktywa finansowe są klasyfikowane jako inwestycja wyceniana według wartości godziwej przez wynik finansowy, jeśli są przeznaczone do obrotu lub zostaną wyznaczone do wyceny w wartości godziwej przez wynik finansowy przy początkowym ujęciu. Aktywa finansowe są zaliczane do wycenianych według wartości godziwej przez wynik finansowy, jeśli Grupa aktywnie zarządza takimi inwestycjami i podejmuje decyzje odnośnie kupna i sprzedaży na podstawie ich wartości godziwej. Koszty transakcyjne związane z inwestycją zostają ujęte jako zysk lub strata bieżącego okresu w dacie poniesienia. Wszelkie zyski i straty dotyczące tych inwestycji ujmowane są jako zysk lub strata bieżącego okresu.

Pożyczki i należności

Pożyczki i należności są aktywami finansowymi, o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, które nie są notowane na aktywnym rynku. Takie aktywa są początkowo ujmowane według wartości godziwej powiększonej o inne bezpośrednio dające się przyporządkować koszty transakcyjne. Wycena pożyczek i należności w terminie późniejszym odbywa się według zamortyzowanego kosztu, z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, po pomniejszeniu o ewentualne odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Pożyczki i należności obejmują należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności.

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty obejmują środki pieniężne w kasie oraz depozyty bankowe na żądanie o początkowym okresie zapadalności do trzech miesięcy. Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych składa się z określonych powyżej środków pieniężnych i ich ekwiwalentów, pomniejszonych dodatkowo o niespłacone kredyty w rachunkach bieżących, stanowiące integralną część systemu zarządzania środkami pieniężnymi Grupy.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży obejmują inne niż pochodne aktywa finansowe wyznaczone jako dostępne do sprzedaży i niesklasyfikowane w żadnej z poprzednich kategorii.

Po początkowym ujęciu aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są wyceniane według wartości godziwej, a skutki zmiany w wartości godziwej, inne niż odpisy z tytułu utraty wartości oraz różnic kursowych od instrumentów kapitałowych dostępnych do sprzedaży, są ujmowane w innych całkowitych dochodach. Na dzień wyłączenia inwestycji z ksiąg rachunkowych, skumulowaną wartość zysków lub strat ujętych uprzednio w innych całkowitych dochodach ujmuje się w zysku lub stracie okresu bieżącego.

Grupa Kapitałowa FERRO S.A.
Informacje objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.
(w tysiącach złotych, o ile nie zaznaczono inaczej)

Zobowiązania finansowe nie będące instrumentami pochodnymi

Wyemitowane instrumenty dłużne oraz zobowiązania podporządkowane są ujmowane w księgach rachunkowych Grupy na dzień ich powstania. Wszystkie pozostałe zobowiązania finansowe, w tym zobowiązania wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy, są początkowo ujmowane na dzień zawarcia transakcji, w którym Grupa staje się stroną zobowiązującej umowy do wydania instrumentu finansowego.

Grupa wyłącza z ksiąg zobowiązanie finansowe, kiedy zobowiązanie zostanie spłacone, umorzone lub ulegnie przedawnieniu.

Aktywa i zobowiązanie finansowe kompensuje się ze sobą i wykazuje w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej w kwocie netto, wyłącznie jeśli Grupa posiada ważny prawnie tytuł do kompensaty określonych aktywów i zobowiązań finansowych i zamierza rozliczyć daną transakcję w wartości netto poddanych kompensacie składników aktywów i zobowiązań finansowych lub zamierza jednocześnie podlegające kompensacie aktywa finansowe zrealizować, a zobowiązania finansowe rozliczyć.

Grupa posiada następujące zobowiązania finansowe nie będące instrumentami pochodnymi: zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek oraz innych instrumentów dłużnych, zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania.

Kredyty w rachunku bieżącym, które muszą zostać spłacone na żądanie banku i stanowią element zarządzania gotówką Grupy, są zaliczone do środków pieniężnych i ich ekwiwalentów dla celów sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania z przepływów środków pieniężnych.

Tego typu zobowiązania finansowe początkowo ujmowane są według wartości godziwej powiększonej o dające się bezpośrednio przyporządkować koszty transakcyjne. Po początkowym ujęciu zobowiązania te wyceniane są według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej.

(ii) Pochodne instrumenty finansowe

Wbudowane instrumenty pochodne są wydzielane z kontraktu bazowego i wykazywane oddzielnie, jeśli cechy ekonomiczne i ryzyka kontraktu bazowego i wbudowanego instrumentu pochodnego nie są blisko powiązane, oddzielny instrument o tych samych warunkach, co wbudowany instrument pochodny odpowiadałby definicji instrumentu pochodnego i złożony instrument nie jest wyceniany według wartości godziwej przez wynik finansowy.

Pochodne instrumenty finansowe są ujmowane początkowo w wartości godziwej; przynależne koszty transakcji są ujmowane w wyniku finansowym w momencie poniesienia. Po początkowym ujęciu, Grupa wycenia pochodne instrumenty finansowe w wartości godziwej, zyski i straty wynikające ze zmiany wartości godziwej ujmuje się w podany poniżej sposób.

Zabezpieczenia przepływów pieniężnych

Jeśli pochodny instrument finansowy jest stosowany jako zabezpieczenie przepływów pieniężnych wynikających z określonego aktywa lub zobowiązania lub z wysoce prawdopodobnej przyszłej transakcji, część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym, która stanowi efektywne zabezpieczenie, ujmuje się w innych całkowitych dochodach i prezentuje, jako osobną pozycję z tytułu zabezpieczenia, w kapitale własnym. Nieefektywną część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym ujmuje się natychmiast jako zysk lub stratę bieżącego okresu.

Jeśli instrument zabezpieczający przestaje spełniać kryteria rachunkowości zabezpieczeń, wygasa, zostaje sprzedany, rozwiązany lub wykonany, Grupa zaprzestaje stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń. Zyski lub straty poprzednio ujęte w kapitałach pozostawia się tam aż do momentu realizacji transakcji. Kiedy instrument zabezpieczany nie jest aktywem finansowym, w momencie jego ujęcia jego wartość koryguje się o kwoty ujęte w kapitałach. W pozostałych przypadkach kwoty odniesione bezpośrednio na kapitał własny ujmuje się w wyniku finansowym w tym samym okresie lub okresach, w których zabezpieczana planowana transakcja wywiera wpływ na wynik finansowy.

Zabezpieczenia pieniężnych aktywów i zobowiązań w walutach obcych

Jeśli pochodny instrument finansowy jest użyty do ekonomicznego zabezpieczenia ryzyka wynikającego z różnic kursowych związanych z ujętym pieniężnym aktywem lub zobowiązaniem, nie stosuje się rachunkowości zabezpieczeń, a wszystkie zyski i straty związane z instrumentem zabezpieczającym ujmowane są w wyniku finansowym.

Wydzielone wbudowane instrumenty pochodne

Zmiany wartości godziwej wydzielonych wbudowanych instrumentów pochodnych ujmuje się natychmiast w wyniku finansowym.

Pozostałe instrumenty pochodne nieprzeznaczone do obrotu

Grupa Kapitałowa FERRO S.A.
Informacje objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.
(w tysiącach złotych, o ile nie zaznaczono inaczej)

Gdy instrument pochodny nie został wyznaczony jako instrument zabezpieczający, wszelkie zmiany jego wartości godziwej są ujmowane w zysku lub stracie bieżącego okresu.

d) Kapitał własny

Akcje zwykłe

Akcje zwykłe ujmuje się w kapitale własnym. Koszty bezpośrednio związane z emisją akcji zwykłych i opcji na akcje pomniejszają wartość kapitału.

Akcje uprzywilejowane

Akcje uprzywilejowane są ujmowane w kapitale własnym, jeśli nie podlegają umorzeniu lub podlegają umorzeniu wyłącznie na wniosek Spółki, a wypłata dywidendy z tych akcji jest nieobowiązkowa. Wypłaty dywidend wpływają bezpośrednio na wartość kapitału.

Akcje uprzywilejowane są ujmowane jako zobowiązania, jeśli podlegają umorzeniu na określoną datę lub na wniosek posiadacza akcji lub jeśli wypłata dywidend jest obligatoryjna. Wypłacone dywidendy są ujmowane jako koszty odsetek w wyniku finansowym.

Zakup akcji własnych

W przypadku zakupu akcji własnych, kwota zapłaty z tego tytułu wraz z kosztami bezpośrednimi przeprowadzenia transakcji, wykazywana jest jako pomniejszenie kapitału własnego. Zakupione akcje własne wykazywane są jako odrębna pozycja kapitału własnego ze znakiem ujemnym.

e) Rzeczowe aktywa trwałe

(i) Własne składniki rzeczowych aktywów trwałych

Grupa dokonuje początkowej wyceny rzeczowych aktywów trwałych według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia. Pozycje rzeczowych aktywów trwałych, które zostały przeszacowane do wartości godziwej na dzień 1 stycznia 2005 r., czyli dzień zastosowania po raz pierwszy przez Grupę MSSF UE, są wyceniane w oparciu o koszt założony, który stanowi wartość godziwą na dzień dokonania przeszacowania.

Rzeczowe aktywa trwałe wyceniane są po koszcie obejmującym cenę nabycia oraz koszty pozwalające się bezpośrednio przyporządkować, poniesione w celu dostosowania składnika aktywów do miejsca i warunków potrzebnych do rozpoczęcia jego funkcjonowania. Po początkowym ujęciu rzeczowe aktywa trwałe wykazuje się wg ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonych o zakumulowaną amortyzację oraz zakumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości (zob. pkt. 3i). Koszty bieżącego utrzymania środka trwałego, konserwacje, naprawy, remonty i okresowe przeglądy zaliczane są na wynik finansowy okresu, w którym zostały poniesione.

Grupa Kapitałowa aktywuje koszty finansowania zewnętrznego, jeżeli są one bezpośrednio związane z nabyciem, budową lub wytworzeniem aktywów trwałych. Aktywowanie kosztów finansowania zewnętrznego zostaje zawieszone, jeżeli działalność inwestycyjna została przerwana na dłuższy okres czasu.

Grupa przestaje aktywować koszty finansowania zewnętrznego, jeśli działania niezbędne do przygotowania dostosowanego składnika aktywów do użytku są zakończone.

Nie aktywowane koszty zewnętrznego finansowania są odnoszone bezpośrednio do wyniku finansowego.

(ii) Amortyzacja oraz utrata wartości

Rzeczowe aktywa trwałe amortyzowane są od momentu, kiedy są one dostępne do użytkowania.

Grunty nie są amortyzowane.

Składniki rzeczowych aktywów trwałych, względnie ich istotne i odrębne części składowe amortyzowane są metodą liniową przez okres użytkowania przy uwzględnieniu wartości rezydualnej.

Grupa Kapitałowa zakłada poniższe okresy użytkowania dla poszczególnych kategorii środków trwałych:

- budynki do 40 lat,
- urządzenia i maszyny do 10 lat,
- pojazdy do 10 lat,
- inne do 5 lat.

Wartość końcowa oraz okres amortyzacji są okresowo, co najmniej na koniec każdego roku finansowego, weryfikowane. Ewentualne zmiany szacunków wartości końcowej lub okresu amortyzacji korygują wysokość odpisów amortyzacyjnych w następnych latach.

(iii) Składniki rzeczowych aktywów trwałych użytkowane na podstawie umów leasingu

Umowy leasingowe, w ramach których Grupa ponosi praktycznie całość ryzyka oraz czerpie praktycznie wszystkie korzyści wynikające z posiadania składników rzeczowych aktywów trwałych klasyfikowane są jako umowy leasingu finansowego.

Aktywa nabyte w drodze leasingu finansowego są wykazywane początkowo w wartości godziwej lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych, w zależności od tego, która z tych kwot jest niższa, a następnie pomniejszane o odpisy amortyzacyjne oraz odpisy z tytułu utraty wartości (zob. pkt 3i). Używane na podstawie leasingu finansowego składniki rzeczowych aktywów trwałych podlegają amortyzacji według zasad stosowanych dla własnych środków trwałych. Jeżeli brak jest pewności, że po zakończeniu umowy leasingu Grupa otrzyma prawo własności, aktywa te są amortyzowane w okresie krótszym spośród okresu leasingu i okresu użyteczności.

Minimalne płatności leasingowe z tytułu leasingu finansowego są rozdzielane na część stanowiącą koszt finansowania oraz część zmniejszającą zobowiązanie. Część stanowiąca koszt finansowania jest przypisywana do poszczególnych okresów w czasie trwania umowy leasingu przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej.

Umowy leasingowe niebędące umowami leasingu finansowego są traktowane jak leasing operacyjny.

f) Wartości niematerialne

Wartości niematerialne to możliwe do zidentyfikowania niepieniężne składniki aktywów nie mające postaci fizycznej, które zostały nabyte lub wytworzone, takie jak:

- programy komputerowe,
- patenty,
- prawa autorskie,
- znaki firmowe i towarowe,
- licencje.

Wartości niematerialne to także nabyte w ramach połączenia jednostek gospodarczych znaki towarowe oraz wartość firmy.

Nie stanowią wartości niematerialnych nakłady poniesione na wytworzenie we własnym zakresie znaków towarowych i znaków firmowych.

Początkowo wartości niematerialne wyceniane są po cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Zakupiony lub wytworzony składnik wartości niematerialnych jest ujmowany, gdy:

- jest prawdopodobne, że osiągnie przyszłe korzyści ekonomiczne, które można przypisać do danego składnika aktywów,
- można wiarygodnie ustalić cenę nabycia lub koszt danego składnika.

Amortyzacja naliczana jest liniowo. Poprawność okresów amortyzacji oraz wartości końcowej jest weryfikowana na koniec roku obrotowego.

Późniejsze wydatki na składniki istniejących wartości niematerialnych podlegają aktywowaniu tylko wtedy, gdy zwiększają przyszłe korzyści ekonomiczne związane z danym składnikiem. Pozostałe nakłady ujmowane są jako koszty w momencie poniesienia.

Wartości niematerialne co do zasady amortyzowane są metodą liniową biorąc pod uwagę okres ich użytkowania, chyba, że nie jest on określony. Wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania oraz te, które jeszcze nie są użytkowane poddaje się co roku weryfikacji pod kątem ewentualnej utraty wartości, w odniesieniu do poszczególnych aktywów lub na poziomie ośrodka wypracowującego środki pieniężne. W przypadku pozostałych wartości niematerialnych dokonywana jest coroczna ocena, czy wystąpiły przesłanki, które mogą świadczyć o utracie ich wartości.

Grupa Kapitałowa zakłada poniższe okresy użytkowania dla poszczególnych kategorii wartości niematerialnych:

- licencje, prawa do patentów i pokrewne od 1 do 10 lat,
- znaki towarowe – nieokreślony okres użytkowania,
- programy komputerowe od 2 do 10 lat.

g) Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży

Aktywa trwale (lub aktywa i zobowiązania stanowiące grupę przeznaczoną do zbycia), co do których zakładane jest, że wypracują one korzyści dla jednostki w wyniku sprzedaży, a nie w wyniku długotrwałego użytkowania, są klasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży. Bezpośrednio przed przeklasyfikowaniem do grupy przeznaczonych do sprzedaży, aktywa te (lub składniki grupy przeznaczonej do zbycia) są wyceniane zgodnie z zasadami rachunkowości właściwymi dla tego aktywa. Następnie na dzień początkowej klasyfikacji jako przeznaczone do sprzedaży, aktywa trwale lub grupa

Grupa Kapitałowa FERRO S.A.
Informacje objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.
(w tysiącach złotych, o ile nie zaznaczono inaczej)

przeznaczona do zbycia są ujmowane według niższej z dwóch wartości: wartości księgowej netto lub wartości godziwej pomniejszonej o koszty doprowadzenia do sprzedaży.

Ewentualny odpis z tytułu trwałej utraty wartości składników grupy przeznaczonej do zbycia jest w pierwszej kolejności ujmowany jako zmniejszenie wartości firmy, a następnie jako zmniejszenie wartości księgowej netto pozostałych składników na zasadzie proporcjonalnej z zastrzeżeniem, że utrata wartości nie wpływa na wartość zapasów, aktywów finansowych, aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego, aktywów z tytułu świadczeń pracowniczych i nieruchomości inwestycyjnych, które są nadal wyceniane stosownie do grupowych zasad rachunkowości. Utrata wartości ujęta przy początkowej klasyfikacji jako przeznaczona do sprzedaży jest ujmowana w wyniku finansowym. Dotyczy to również zysków i strat wynikających z późniejszej zmiany wartości. Zyski z tytułu wyceny do wartości godziwej są ujmowane tylko do wysokości uprzednio ujętych strat z tytułu utraty wartości.

h) Zapasy

Zapasy wycenia się według niższej z wartości:

- cena nabycia lub koszt wytworzenia,
- możliwa do uzyskania cena sprzedaży netto.

Na cenę nabycia lub koszt wytworzenia składają się wszystkie koszty zakupu, przetworzenia i pozostałe koszty poniesione w trakcie doprowadzania zapasów do ich obecnego miejsca i stanu.

Na koszty zakupu składają się: cena zakupu, cła importowe i inne podatki, koszty transportu, koszty przeładunku i inne koszty bezpośrednio związane z nabyciem wyrobów gotowych, materiałów lub usług, pomniejszone o opusty, rabaty i tym podobne.

Na koszty przetworzenia składają się:

- koszty bezpośrednio związane z jednostkami produkcyjnymi,
- stałe i zmienne ogólne koszty produkcji ponoszone podczas przetwarzania materiałów w wyroby gotowe.

Stale koszty ogólne produkcji przypisuje się do jednostek produkcyjnych w wysokości ustalonej na podstawie normalnej zdolności produkcyjnej tych jednostek (produkcja prowadzona na średnim poziomie przez kilka sezonów w warunkach normalnych). W okresach o wyjątkowo wysokiej produkcji wielkość przypisywanych stałych kosztów produkcji zmniejsza się, aby uniknąć wyceny zapasów powyżej kosztów wytworzenia.

Pozostałe koszty zalicza się do ceny nabycia lub kosztu wytworzenia w zakresie, w jakim zostały poniesione w celu doprowadzenia zapasów do ich obecnego miejsca i stanu.

Grupa Kapitałowa stosuje metodę FIFO („pierwsze weszło, pierwsze wyszło”). Taka sama metoda ustalania ceny nabycia i kosztu wytworzenia jest stosowana dla wszystkich zapasów o podobnym charakterze i przeznaczeniu.

Przykładami kosztów wyłączonych z ceny nabycia lub kosztu wytworzenia zapasów i ujmowanych jako koszty okresu są koszty magazynowania, koszty administracyjne, ogólne, które nie są poniesione w celu dostosowania produktu do wymagań klienta, koszty sprzedaży oraz koszty większego niż normalnie poziomu odpadów.

Możliwa do uzyskania cena sprzedaży netto to szacowana cena sprzedaży w trakcie normalnej działalności pomniejszona o szacowany koszt wykończenia i szacowany koszt doprowadzenia do sprzedaży (np. koszty marketingu, sprzedaży i dystrybucji).

i) Odpisy z tytułu utraty wartości aktywów

(i) Aktywa finansowe (w tym należności)

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Grupa ocenia, czy istnieją obiektywne dowody utraty wartości składników aktywów finansowych niewycenianych według wartości godziwej przez wynik finansowy.

Uznaje się, że składnik aktywów finansowych utracił wartość, gdy po jego początkowym ujęciu istnieją obiektywne przesłanki wystąpienia zdarzenia powodującego utratę wartości, mogącego mieć negatywny, wiarygodnie oszacowany wpływ na wartość przyszłych przepływów pieniężnych związanych z danym składnikiem aktywów.

Do obiektywnych przesłanek utraty wartości aktywów finansowych (w tym instrumentów kapitałowych) zalicza się niespłacenie albo zaleganie w spłacie długu przez dłużnika; restrukturyzację długu dłużnika, na którą Grupa wyraziła zgodę ze względów ekonomicznych lub prawnych wynikających z trudności finansowych pożyczkobiorcy, a której w innym wypadku Grupa by nie udzieliła; okoliczności świadczące o wysokim poziomie prawdopodobieństwa bankructwa dłużnika lub emitenta; zanik aktywnego rynku na dany składnik aktywów finansowych. Ponadto, w przypadku inwestycji

Grupa Kapitałowa FERRO S.A.
Informacje objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.
(w tysiącach złotych, o ile nie zaznaczono inaczej)

w instrumenty kapitałowe, za obiektywną przesłankę utraty wartości aktywów finansowych uważa się znaczący i przedłużający się spadek wartości godziwej takiej inwestycji poniżej ceny jej nabycia.

Grupa ocenia przesłanki świadczące o utracie wartości należności lub inwestycji utrzymywanych do terminu wymagalności zarówno na poziomie pojedynczego składnika aktywów jak i w odniesieniu do grup aktywów. W przypadku indywidualnie istotnych należności i inwestycji utrzymywanych do terminu wymagalności, przeprowadza się test na utratę wartości pojedynczego składnika aktywów.

Wszystkie indywidualnie istotne należności i inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności, dla których nie stwierdzono przesłanek utraty wartości w oparciu o indywidualną ocenę, są następnie poddawane grupowej ocenie w celu stwierdzenia, czy nie wystąpiła inaczej niezidentyfikowana utrata wartości. Należności i inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności o indywidualnie nieistotnej wartości są oceniane zbiorczo pod kątem utraty wartości w podziale na grupy o zbliżonej charakterystyce ryzyka.

Dokonując oceny utraty wartości dla grup aktywów Grupa wykorzystuje historyczne trendy do szacowania prawdopodobieństwa nieściągalności oraz momentu zapłaty oraz wartości poniesionych strat, skorygowane o szacunki Zarządu oceniające, czy bieżące warunki ekonomiczne i kredytowe wskazują, aby rzeczywisty poziom strat miał znacząco różnić się od poziomu strat wynikającego z oceny historycznych trendów.

Utrata wartości w odniesieniu do aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu szacowana jest jako różnica między ich wartością księgową netto (wartością w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej), a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy użyciu pierwotnej efektywnej stopy procentowej. Wszelkie straty ujmowane są jako strata bieżącego okresu i zmniejszają wartość księgową netto należności, przy czym Grupa kontynuuje naliczanie odsetek od zaktualizowanych aktywów. Jeżeli późniejsze okoliczności świadczą o ustaniu przesłanek powodujących powstanie utraty wartości, wówczas odwrócenie odpisu aktualizującego ujmowane jest jako zysk bieżącego okresu.

Utratę wartości aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży rozpoznaje się poprzez przeniesienie do zysku lub straty bieżącego okresu skumulowanej straty, rozpoznanej uprzednio w innych całkowitych dochodach. Wartość skumulowanej straty, o której mowa, oblicza się jako różnicę pomiędzy ceną nabycia, pomniejszoną o amortyzację i spłatę rat kapitałowych, a wartością godziwą pomniejszoną o straty z tytułu utraty wartości rozpoznane uprzednio jako zysk lub strata bieżącego okresu. Zmiany w utracie wartości związane z wartością pieniądza w czasie są ujmowane jako przychody z tytułu odsetek.

Jeżeli w kolejnych okresach wartość godziwa odpisanych dłużnych papierów wartościowych zakwalifikowanych jako dostępne do sprzedaży wzrośnie, a jej wzrost może być obiektywnie przypisany do zdarzenia po ujęciu utraty wartości, to uprzednio ujętą stratę z tytułu utraty wartości odwraca się, odnosząc skutki tego odwrócenia jako zysk bieżącego okresu. W przypadku instrumentów kapitałowych dostępnych do sprzedaży odwrócenie utraty wartości godziwej rozpoznaje się w innych całkowitych dochodach.

Aktywa niefinansowe

Wartość bilansowa aktywów niefinansowych, innych niż zapasy i aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego poddawana jest ocenie na każdy dzień kończący okres sprawozdawczy w celu stwierdzenia, czy występują przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. W przypadku wystąpienia takich przesłanek Grupa dokonuje szacunku wartości odzyskiwalnej poszczególnych aktywów. Wartość odzyskiwalna wartości firmy, wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania oraz wartości niematerialnych, które nie są jeszcze zdadne do użytkowania jest szacowana na każdy dzień sprawozdawczy.

Odpis z tytułu utraty wartości ujmowany jest w momencie, kiedy wartość bilansowa składnika aktywów lub ośrodka generującego środki pieniężne przewyższa jego wartość odzyskiwalną. Ośrodek generujący środki pieniężne jest definiowany jako najmniejsza identyfikowalna grupa aktywów, która wypracowuje środki pieniężne niezależnie od innych aktywów i ich grup. Odpisy z tytułu utraty wartości są ujmowane w ramach zysku lub straty bieżącego okresu. Utrata wartości ośrodka generującego środki pieniężne jest w pierwszej kolejności ujmowana jako zmniejszenie wartości firmy przypisanej do tego ośrodka (grupy ośrodków), a następnie jako zmniejszenie wartości księgowej netto pozostałych aktywów tego ośrodka (grupy ośrodków) na zasadzie proporcjonalnej.

Wartość odzyskiwalna aktywów lub ośrodków generujących środki pieniężne definiowana jest jako większa z ich wartości netto możliwej do uzyskania ze sprzedaży oraz ich wartości użytkowej. Przy szacowaniu wartości użytkowej przyszłe przepływy pieniężne dyskontowane są przy użyciu stopy procentowej przed opodatkowaniem, która odzwierciedla aktualną rynkową ocenę wartości pieniądza w czasie oraz czynniki ryzyka charakterystyczne dla danego składnika aktywów. W przypadku aktywów, które nie generują niezależnych przepływów pieniężnych wartość użytkowa szacowana jest dla najmniejszego identyfikowalnego ośrodka generującego środki pieniężne, do którego dany składnik aktywów przynależy.

Grupa Kapitałowa FERRO S.A.
Informacje objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.
(w tysiącach złotych, o ile nie zaznaczono inaczej)

Odpis aktualizujący wartość firmy z tytułu utraty wartości nie jest odwracany. W odniesieniu do innych aktywów, odpisy z tytułu utraty wartości rozpoznane w poprzednich okresach, są poddawane na każdy dzień kończący okres sprawozdawczy ocenie, czy zaszły przesłanki wskazujące na zmniejszenie utraty wartości lub jej całkowite odwrócenie. Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości jest odwracany, jeżeli zmieniły się szacunki zastosowane do szacowania wartości odzyskiwalnej. Odpis z tytułu utraty wartości odwracany jest tylko do wysokości wartości księgowej netto składnika aktywów pomniejszonej o odpisy amortyzacyjne, jaka byłaby wykazana w sytuacji, gdyby odpis z tytułu utraty wartości nie został ujęty.

Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży

Ewentualny odpis z tytułu utraty wartości składników grupy przeznaczonej do zbycia jest ujmowany jako zmniejszenie wartości bilansowej składników aktywów na zasadzie proporcjonalnej, z zastrzeżeniem, że utrata wartości nie wpływa na wartość zapasów, aktywów finansowych, aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego, aktywów z tytułu świadczeń pracowniczych, które są nadal wyceniane stosownie do stosowanych zasad rachunkowości. Utrata wartości ujęta przy początkowej klasyfikacji jako przeznaczone do sprzedaży jest ujmowana w ramach zysku lub straty bieżącego okresu. Dotyczy to również zysków i strat wynikających z późniejszej zmiany wartości. Zyski z tytułu wyceny do wartości godziwej są ujmowane tylko do wysokości uprzednio zarachowanych strat z tytułu utraty wartości.

j) Świadczenia pracownicze

(i) Program określonych świadczeń – odprawy emerytalne

Zobowiązanie Grupy wynikające z odpraw emerytalnych obliczane jest poprzez oszacowanie wysokości przyszłego wynagrodzenia pracownika w okresie, w którym pracownik osiągnie wiek emerytalny oraz poprzez oszacowanie wysokości przyszłej odprawy emerytalnej. Odprawy te są dyskontowane do wartości bieżącej. Stopę dyskontową otrzymuje się na podstawie rynkowej stopy zwrotu z wolnych od ryzyka obligacji Skarbu Państwa na dzień kończący okres sprawozdawczy. Zobowiązanie z tytułu odpraw emerytalnych ujmowane jest proporcjonalnie do przewidywanego okresu świadczenia pracy przez danego pracownika.

(ii) Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy

Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy (odprawy) zostają rozpoznane w kosztach, jeśli na Grupie ciąży nieodwołalne zobowiązanie wynikające z tytułu formalnego, szczegółowego planu rozwiązania stosunku pracy z pracownikami przed wiekiem emerytalnym. Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy w przypadku dobrowolnych odejść są ujmowane w kosztach, jeśli Grupa złożyła pracownikom ofertę zachęcającą do dobrowolnych odejść, jest prawdopodobne, że oferta zostanie zaakceptowana i liczba dobrowolnych odejść może być rzetelnie oszacowana.

(iii) Krótkoterminowe świadczenia pracownicze

Zobowiązania z tytułu krótkoterminowych świadczeń pracowniczych są wyceniane bez uwzględnienia dyskonta i są odnoszone w koszty w momencie wykonania świadczenia.

Grupa tworzy rezerwę w ciężar kosztów w wysokości przewidzianych płatności dla pracowników z tytułu krótkoterminowych premii pieniężnych lub planów podziału zysku (profit sharing plans), jeśli Grupa jest prawnie lub konstruktywnie zobowiązana do takich wypłat na podstawie usług świadczonych przez pracowników w przeszłości, a zobowiązanie to może zostać rzetelnie oszacowane.

k) Rezerwy

Rezerwa zostaje ujęta w przypadku, gdy na Grupie ciąży obowiązek wynikający z przeszłych zdarzeń i prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku wiązać się będzie z wypływem korzyści ekonomicznych. W przypadku, kiedy efekt wartości pieniądza w czasie ma istotne znaczenie, rezerwy są szacowane poprzez dyskontowanie oczekiwanych przyszłych przepływów środków pieniężnych w oparciu o stopę przed opodatkowaniem, która odzwierciedla bieżące szacunki rynkowe zmian wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko związane z danym zobowiązaniem.

(i) Naprawy gwarancyjne

Rezerwa na naprawy gwarancyjne jest ujmowana, gdy produkty lub usługi, na które gwarancja została udzielona, zostały sprzedane. Wysokość rezerwy oparta jest na danych historycznych dotyczących udzielonych gwarancji oraz średniej ważonej wszystkich możliwych wyników związanych z jej wykonaniem.

(ii) Umowy rodzące obciążenia

Rezerwa na umowy rodzące obciążenia ujmowana jest w przypadku, gdy spodziewane przez Grupę korzyści ekonomiczne z umowy są niższe niż nieuniknione koszty wypełnienia obowiązków umownych. Wysokość rezerwy jest ustalana na podstawie niższej z wartości kosztów związanych z odstąpieniem od umowy lub kosztów jej realizacji. Przed ujęciem w księgach rezerwy, Grupa rozpoznaje ewentualną utratę wartości aktywów związanych z daną umową.

l) Przychody

(i) Sprzedaż towarów i wyrobów gotowych

Przychody ze sprzedaży towarów i wyrobów gotowych wykazywane są w wysokości odpowiadającej wartości godziwej otrzymanej zapłaty, pomniejszonej o wartość zwrotów, opustów i rabatów.

Przychody ze sprzedaży towarów i wyrobów gotowych są ujmowane w wyniku finansowym, gdy znaczące ryzyko i korzyści wynikające z ich własności zostały przeniesione na kupującego. Przychody nie są ujmowane, gdy istnieje znaczna niepewność, co do możliwości uzyskania przyszłych korzyści ekonomicznych, ustalenia wysokości poniesionych kosztów lub możliwości zwrotu wyrobów gotowych/towarów lub Grupa pozostaje trwale zaangażowana w zarządzanie sprzedanymi wyrobami gotowymi/towarami.

(ii) Świadczenie usług

Przychody ze świadczenia usług są ujmowane w wyniku finansowym w proporcji do stopnia realizacji transakcji na dzień kończący okres sprawozdawczy.

(iii) Dotacje

Otrzymane dotacje będące zwrotem poniesionych przez Grupę kosztów są ujmowane w zysku lub stracie bieżącego okresu i wykazywane w pozostałych przychodach operacyjnych.

m) Koszty i przychody finansowe

Przychody finansowe obejmują odsetki należne z tytułu zainwestowanych przez Grupę środków pieniężnych, należne dywidendy, zyski z tytułu zbycia dostępnych do sprzedaży instrumentów finansowych, zyski z tytułu zmiany wartości godziwej instrumentów finansowych wycenianych przez wynik finansowy, zyski z tytułu różnic kursowych oraz zyski dotyczące instrumentów zabezpieczających, które ujmowane są w wyniku finansowym. Przychody z tytułu odsetek wykazuje się w wyniku finansowym według zasady memoriałowej, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej. Dochód z tytułu dywidend ujmuje się w wyniku finansowym w momencie, kiedy Grupa nabywa prawa do jej otrzymania.

Koszty finansowe obejmują odsetki płatne z tytułu zadłużenia, odwracanie dyskonta z tytułu rezerw, dywidendy z tytułu zaklasyfikowanych do zobowiązań akcji uprzywilejowanych, straty z tytułu różnic kursowych, straty z tytułu zmiany wartości godziwej instrumentów finansowych wycenianych przez wynik finansowy, odpisy z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz straty dotyczące instrumentów zabezpieczających, które ujmowane są w wyniku finansowym. Wszystkie koszty z tytułu odsetek są ustalane w oparciu o efektywną stopę procentową.

n) Podatek dochodowy

Podatek dochodowy wykazany w zysku lub stracie bieżącego okresu obejmuje część bieżącą i odroczoną. Podatek dochodowy ujmowany jest w zysku lub stracie bieżącego okresu, za wyjątkiem kwot związanych z pozycjami rozliczanymi bezpośrednio z kapitałem własnym lub jako inne całkowite dochody.

Podatek bieżący stanowi zobowiązanie podatkowe z tytułu dochodu do opodatkowania za dany rok, ustalone przy zastosowaniu stawek podatkowych obowiązujących na dzień kończący okres sprawozdawczy oraz korekty podatku dotyczącego lat ubiegłych.

Podatek odroczony wyliczany jest przy zastosowaniu metody zobowiązania bilansowego, w oparciu o różnice przejściowe pomiędzy wartością aktywów i zobowiązań ustalaną dla celów księgowych, a ich wartością ustalaną dla celów podatkowych. Rezerwy ani aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego nie tworzy się na następujące różnice przejściowe: początkowe ujęcie aktywów lub pasywów nie wynikających z połączenia jednostek gospodarczych, które nie wpływają ani na zysk księgowy ani na dochód do opodatkowania, różnice związane z inwestycjami w jednostkach zależnych w zakresie, w którym nie jest prawdopodobne, że zostaną one zrealizowane w dającej się przewidzieć przyszłości. Ujęta kwota podatku odroczonego opiera się na oczekiwaniach co do sposobu realizacji wartości księgowej netto aktywów i pasywów, przy zastosowaniu stawek podatkowych, które według przewidywań będą stosowane wtedy, gdy przejściowe różnice odwrócą się, przy czym za podstawę przyjmowane są przepisy podatkowe obowiązujące prawnie lub praktycznie do dnia sprawozdawczego.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego są ujmowane do wysokości, do której jest prawdopodobne, iż osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na realizację różnic przejściowych. Aktywa z tytułu podatku odroczonego obniża się w zakresie, w jakim nie jest prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania różnic przejściowych. Takie obniżki koryguje się w górę, w zakresie, w jakim uzyskanie wystarczającego dochodu do opodatkowania staje się prawdopodobne.

Grupa Kapitałowa FERRO S.A.
Informacje objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.
(w tysiącach złotych, o ile nie zaznaczono inaczej)

o) Działalność zaniechana

Działalność zaniechana jest częścią działalności Grupy, która stanowi oddzielną znaczną część działalności lub segment geograficzny zbyty lub przeznaczony do sprzedaży lub jest jednostką zależną nabytą wyłącznie w celu odsprzedaży.

Klasyfikacja do działalności zaniechanej dokonuje się w wyniku sprzedaży lub w momencie, kiedy działalność spełnia kryteria zaklasyfikowania do przeznaczonej do sprzedaży. Kiedy działalność jest zaklasyfikowana jako zaniechana, dane porównawcze w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów są przekształcane tak, jakby działalność została zaniechana na początku okresu porównawczego.

p) Zysk na akcje

Podstawowy zysk na akcję jest wyliczany przez podzielenie zysku lub straty przypadającej posiadaczom akcji zwykłych przez średnią ważoną liczbę akcji zwykłych w okresie skorygowaną o posiadane przez Grupę akcje własne. Rozwodniony zysk na akcję jest wyliczany przez podzielenie zysku lub straty przypadającej posiadaczom i potencjalnym posiadaczom akcji zwykłych przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych i możliwych do wyemitowania akcji zwykłych w okresie skorygowaną o posiadane akcje własne.

q) Raportowanie segmentów działalności

W niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym ujmowane są informacje o segmentach działalności, które zarządzający używają przy podejmowaniu decyzji operacyjnych. Segmenty operacyjne to elementy składowe jednostki, dla których dostępna jest oddzielna informacja finansowa, regularnie oceniana przez osoby podejmujące kluczowe decyzje odnośnie alokacji zasobów i oceniające działalność Grupy.

Grupa Kapitałowa FERRO S.A.
 Informacje objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
 za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.
 (w tysiącach złotych, o ile nie zaznaczono inaczej)

4. Przychody ze sprzedaży

	2016	2015
Przychody ze sprzedaży produktów	85 517,0	74 618,5
Przychody ze sprzedaży usług	492,0	427,7
Przychody ze sprzedaży towarów	246 480,5	217 036,3
Przychody ze sprzedaży materiałów	-	17,0
Przychody razem	332 489,5	292 099,5

5. Pozostałe przychody

	2016	2015
Dotacje rządowe	148,7	135,3
Darowizny	154,0	114,5
Zwrot kosztów sądowych	22,0	1,8
Otrzymane odszkodowania od firm ubezpieczeniowych	48,7	116,9
Zysk netto ze sprzedaży rzeczowego majątku trwałego	63,5	110,2
Przychody ze sprzedaży materiału odpadowego	405,6	364,2
Inne	832,3	751,2
Pozostałe przychody razem	1 674,8	1 594,1

6. Pozostałe koszty

	2016	2015
Usługi transportowe	6 014,8	4 924,9
Usługi informacyjne i reklamowe	4 778,7	3 570,9
Usługi telekomunikacyjne	224,3	263,4
Usługi związane z samochodami	1 077,4	1 110,8
Usługi doradztwa prawnego i finansowego	1 197,8	909,1
Usługi ochrony	281,9	264,5
Usługi wsparcia sprzedaży	4 036,9	3 372,5
Usługi IT	702,9	512,4
Usługi certyfikacji, badania i ekspertyzy	219,3	148,6
Usługi gwarancyjne i remontowe	605,4	713,2
Pozostałe usługi obce	3 766,0	2 572,9
Podatki i opłaty	922,9	775,2
Koszty delegacji	705,2	552,5
Koszty ubezpieczeń	789,0	799,3
Pozostałe	1 393,8	1 844,8
Pozostałe koszty razem	26 716,3	22 335,0

7. Wynagrodzenia oraz świadczenia pracownicze

	2016	2015
Wynagrodzenia	25 407,7	20 661,4
Ubezpieczenia społeczne	6 109,3	5 075,9
Inne koszty świadczeń pracowniczych	1 548,7	1 248,2
Wynagrodzenia oraz świadczenia pracownicze razem	33 065,7	26 985,5

Grupa Kapitałowa FERRO S.A.
 Informacje objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
 za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.
 (w tysiącach złotych, o ile nie zaznaczono inaczej)

8. Przychody i koszty finansowe

	2016	2015
Przychody z tytułu odsetek z lokat bankowych	2,7	0,8
Różnice kursowe netto	-	-
Inne przychody finansowe	58,2	51,4
Przychody finansowe razem	60,9	52,2
Koszty z tytułu odsetek od zobowiązań finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu	(1 855,1)	(2 757,0)
Różnice kursowe netto	(2 360,2)	(3 073,8)
Inne koszty finansowe	(497,1)	(855,6)
Koszty finansowe razem	(4 712,4)	(6 686,4)
Koszty finansowe netto	(4 651,5)	(6 634,2)

9. Podatek dochodowy

	2016	2015
Podatek dochodowy bieżący	(6 761,0)	(4 357,3)
Podatek odroczony	(621,9)	275,1
Podatek dochodowy wykazany w skonsolidowanym sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów	(7 382,9)	(4 082,2)

Efektywna stopa podatkowa

	2016	2015
%	%	
Zysk przed opodatkowaniem	36 469,8	26 382,3
Podatek dochodowy w oparciu o obowiązującą stawkę podatkową	19 6 929,3	19 5 012,6
Różnice trwałe i inne	1 453,6	(4) (930,5)
	20 7 382,9	15 4 082,2

Grupa Kapitałowa FERRO S.A.
Informacje objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.
(w tysiącach złotych, o ile nie zaznaczono inaczej)

10. Rzeczowe aktywa trwałe

	Grunty	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Meble i wyposażenie	Rzeczowe aktywa trwałe w budowie	Razem
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2015 r.	1 768,5	24 106,9	4 512,7	2 069,5	829,6	81,7	33 368,9
Nabycie	-	489,0	547,0	843,8	450,3	345,5	2 675,6
Zbycie / likwidacja	-	-	(55,5)	(416,8)	(131,2)	-	(603,5)
Zakończenie inwestycji	-	-	-	-	-	-	-
Wpływ zmian kursów wymiany walut	34,3	265,1	386,9	63,6	76,4	1,7	828,0
Wartość brutto na dzień 31 grudnia 2015 r.	1 802,8	24 861,0	5 391,1	2 560,2	1 225,0	428,9	36 269,0
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2016 r.	1 802,8	24 861,0	5 391,1	2 560,2	1 225,0	428,9	36 269,0
Nabycie	16,2	856,8	339,5	998,5	1 556,0	313,1	4 080,1
Zbycie / likwidacja	-	-	(258,9)	(239,3)	(4,9)	-	(503,1)
Zakończenie inwestycji	-	-	-	-	-	(353,6)	(353,6)
Wpływ zmian kursów wymiany walut	51,8	400,0	579,8	98,1	116,9	2,8	1 249,4
Wartość brutto na dzień 31 grudnia 2016 r.	1 870,8	26 117,8	6 051,5	3 417,5	2 893,0	391,2	40 741,8
Umorzenie oraz odpisy z tytułu utraty wartości							
Umorzenie na dzień 1 stycznia 2015 r.	-	(4 279,0)	(1 057,9)	(901,9)	(640,0)	-	(6 878,8)
Amortyzacja za okres	-	(695,1)	(708,3)	(531,6)	(135,1)	-	(2 070,1)
Zbycie / likwidacja	-	-	51,2	416,8	131,2	-	599,2
Wpływ zmian kursów wymiany walut	-	(144,7)	(324,7)	(37,5)	(71,9)	-	(578,8)
Umorzenie na dzień 31 grudnia 2015 r.	-	(5 118,8)	(2 039,7)	(1 054,2)	(715,8)	-	(8 928,5)
Umorzenie na dzień 1 stycznia 2016 r.	-	(5 118,8)	(2 039,7)	(1 054,2)	(715,8)	-	(8 928,5)
Amortyzacja za okres	-	(689,8)	(838,3)	(576,2)	(502,7)	-	(2 607,0)
Zbycie / likwidacja	-	-	282,0	238,3	4,9	-	525,2
Wpływ zmian kursów wymiany walut	-	(218,5)	(490,0)	(59,0)	(108,8)	-	(876,3)
Umorzenie na dzień 31 grudnia 2016 r.	-	(6 027,1)	(3 086,0)	(1 451,1)	(1 322,4)	-	(11 886,6)
Wartość netto							
Na dzień 1 stycznia 2015 r.	1 768,5	19 827,9	3 454,8	1 167,6	189,6	81,7	26 490,1
Na dzień 31 grudnia 2015 r.	1 802,8	19 742,1	3 351,4	1 506,0	509,2	428,9	27 340,4
Na dzień 1 stycznia 2016 r.	1 802,8	19 742,1	3 351,4	1 506,0	509,2	428,9	27 340,4
Na dzień 31 grudnia 2016 r.	1 870,8	20 090,7	2 965,5	1 966,4	1 570,6	391,2	28 855,2

Grupa Kapitałowa FERRO S.A.
Informacje objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.
(w tysiącach złotych, o ile nie zaznaczono inaczej)

Zabezpieczenia

Na koniec okresu sprawozdawczego rzeczowe aktywa trwałe o wartości księgowej netto 25 653,3 tys. zł stanowiły zabezpieczenie kredytu bankowego (patrz nota 17), w ramach hipoteki kaucyjnej w łącznej wysokości 79 384,0 tys. zł (w tym 320 000,0 tys. CZK).

Na koniec poprzedniego okresu sprawozdawczego, rzeczowe aktywa trwałe o wartości księgowej netto 25 275,2 tys. zł stanowiły zabezpieczenie kredytu bankowego (patrz nota 17), w ramach hipoteki kaucyjnej w łącznej wysokości 77 464,0 tys. zł (w tym 320 000,0 tys. CZK).

Rzeczowe aktywa trwałe w leasingu

Grupa użytkuje samochody osobowe, wózki widłowe i inne urządzenia w ramach umów leasingu finansowego. Na koniec okresu sprawozdawczego wartość bilansowa leasingowanych rzeczowych aktywów trwałych wyniosła 1 105,2 tys. zł (w 2015 r.: 765,5 tys. zł). Samochody i inne urządzenia stanowią zabezpieczenie zobowiązań z tytułu leasingu (patrz nota 17).

Utrata wartości

Zarówno na dzień 31 grudnia 2016 r., jak i na dzień 31 grudnia 2015 r. nie zidentyfikowano przesłanek świadczących o możliwości utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych.

11. Wartości niematerialne

	Wartość firmy	Znaki towarowe, licencje, oprogramowanie komputerowe i pozostałe	Wartości niematerialne razem
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2015 r.	110 510,6	39 575,7	150 086,3
Nabycie	-	35,2	35,2
Wpływ zmiany kursów wymiany walut	2 876,0	1 027,8	3 903,8
Wartość brutto na dzień 31 grudnia 2015 r.	113 386,6	40 638,7	154 025,3
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2016 r.	113 386,6	40 638,7	154 025,3
Nabycie	-	453,7	453,7
Wpływ zmiany kursów wymiany walut	4 314,1	1 542,5	5 856,6
Wartość brutto na dzień 31 grudnia 2016 r.	117 700,7	42 634,9	160 335,6
Umorzenie i odpisy z tytułu utraty wartości			
Umorzenie na dzień 1 stycznia 2015 r.	-	(496,5)	(496,5)
Amortyzacja za okres	-	(121,0)	(121,0)
Wpływ zmiany kursów wymiany walut	-	(17,2)	(17,2)
Umorzenie na dzień 31 grudnia 2015 r.	-	(634,7)	(634,7)
Umorzenie na dzień 1 stycznia 2016 r.	-	(634,7)	(634,7)
Amortyzacja za okres	-	(2 205,9)	(2 205,9)
Wpływ zmiany kursów wymiany walut	-	(51,5)	(51,5)
Umorzenie na dzień 31 grudnia 2016 r.	-	(2 892,1)	(2 892,1)
Wartość netto			
Na dzień 1 stycznia 2015 r.	110 510,6	39 079,2	149 589,8
Na dzień 31 grudnia 2015 r.	113 386,6	40 004,0	153 390,6
Na dzień 1 stycznia 2016 r.	113 386,6	40 004,0	153 390,6
Na dzień 31 grudnia 2016 r.	117 700,7	39 742,8	157 443,5

Grupa Kapitałowa FERRO S.A.
Informacje objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.
(w tysiącach złotych, o ile nie zaznaczono inaczej)

Test na utratę wartości

Na koniec okresu sprawozdawczego Grupa przeprowadziła test na utratę wartości w odniesieniu do aktywów niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania oraz wartości firmy nabytej przy połączeniu jednostek gospodarczych.

Grupa na moment przejęcia Novaservis zidentyfikowała ośrodki wypracowujące przepływy pieniężne w oparciu o przychody z grup towarowych oznaczonych marką: Metalia, Titania, Novatorre, Novaservis. W okresie sprawozdawczym Grupa zmieniła sposób grupowania aktywów i sposób identyfikowania ośrodków wypracowujących środki pieniężne dla działalności operacyjnej mającej miejsce w czeskiej spółce zależnej Novaservis spol. s.r.o. Wskutek podjętych decyzji biznesowych, mających na celu bardziej efektywne wykorzystanie posiadanego majątku i zmniejszenia ilości marek pod jakimi sprzedawane są produkty spółki zależnej, Grupa podjęła decyzję o wygaszaniu marki Novatorre, zastępując ją zwiększoną produkcją dla pozostałych marek. Jednocześnie, dla Grupa zmieniła skład ośrodków wypracowujących środki pieniężne, które obecnie odzwierciedlają segmenty operacyjne czeskiej spółki zależnej. Tym samym, w ocenie Zarządu Jednostki Dominującej, segmenty operacyjne czeskiej spółki zależnej stanowią najlepszą podstawę do identyfikacji ośrodków wypracowujących przepływy pieniężne i alokacji wartości firmy.

Alokacja wartości firmy do ośrodków wypracowujących przepływy pieniężne w poprzednim okresie przedstawiała się następująco:

	2015
Metalia	14 116,8
Titania	26 861,2
Novatorre	3 343,2
Novaservis	69 065,4
Razem	113 386,6

W wyniku przyjętych zmian, obecnie alokacja wartości firmy do ośrodków wypracowujących przepływy pieniężne przedstawia się następująco:

	2016
Baterie i akcesoria	74 946,2
Pozostałe	42 754,5
Razem	117 700,7

Wartość odzyskiwalna ośrodków wypracowujących przepływy pieniężne została oszacowana w oparciu o wartość użytkową. W wyliczeniach wartości użytkowej stosuje się metodę zdyskontowanych przepływów pieniężnych po opodatkowaniu z zastosowaniem koncepcji średniego ważonego kosztu kapitału („WACC”). W wyliczeniach tych wykorzystuje się budżet na 2017 r. oraz prognozy przepływów pieniężnych za lata 2018-2021.

Oszacowana na dzień 31 grudnia 2016 r. wartość odzyskiwalna ośrodków wypracowujących przepływy pieniężne zidentyfikowanych dla czeskiej spółki zależnej była następująca:

	2016
Baterie i akcesoria	289 489,0
Pozostałe	155 546,8
Razem	445 035,8

Do kluczowych założeń przyjętych przy kalkulacji wartości odzyskiwalnej należą stopa dyskontowa, stopa krańcowego wzrostu wartości oraz marży EBITDA.

Grupa Kapitałowa FERRO S.A.
 Informacje objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
 za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.
 (w tysiącach złotych, o ile nie zaznaczono inaczej)

W wyliczeniach zastosowano stopę dyskontową po opodatkowaniu (WACC) w wysokości 8,0% (2015 r. 6,0%). Stopa wzrostu końcowej wartości została określona na poziomie 2%. Prognozowany średni roczny wzrost EBITDA w okresie 2017-2021 wyniósł średnio 2,01%. Zgodnie z założeniami, wzrost EBITDA będzie możliwy m.in. dzięki zwiększonym wolumenom sprzedaży.

Według uzyskanych szacunków wartość odzyskiwalna ośrodków wypracowujących przepływy pieniężne obliczonych na podstawie powyższego testu jest wyższa niż ich wartość bilansowa wykazywana w sprawozdaniu finansowym (łącznie z wartością firmy związaną z poszczególnym ośrodkiem), co wskazuje na fakt, iż nie nastąpiła utrata wartości testowanych aktywów.

Aktywa niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania (znaki towarowe) przedstawiają się następująco:

	2016	2015
Metalia	9 070,3	8 737,8
Titania	10 754,6	10 360,4
Novatorre**	-	2 553,6
Novaservis	18 799,8	18 110,7
Razem	38 624,7	39 762,6

** W okresie sprawozdawczym został zmieniony szacunek dotyczący okresu użyteczności znaku towarowego Novatorre. Zmiana polegała na przyjęciu ograniczonego okresu użyteczności i rozpoczęciu amortyzacji znaku Novatorre począwszy od 1 stycznia 2016 r. Według aktualnego szacunku Zarządu, okres amortyzacji tego znaku zakończy się 31 marca 2017 r. Zgodnie z powyższym Grupa nie dokonywała testu na utratę wartości aktywa niematerialnego oznaczonego marką Novatorre. Wartość netto aktywa niematerialnego – znak towarowy Novatorre na 31 grudnia 2016 r. wynosiła 589,1 tys. zł

Wszystkie wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania zostały poddane testowaniu na utratę wartości razem z wartością firmy oraz pozostałymi aktywami należącymi do ośrodków wypracowujących przepływy pieniężne w czeskiej spółce zależnej.

Powyższe wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania zostały alokowane do poszczególnych ośrodków wypracowujących przepływy pieniężne w następujący sposób:

	Baterie i akcesoria	Pozostałe
Metalia	9 070,3	-
Titania	10 754,6	-
Novaservis	11 971,6	6 828,2
Razem	31 796,5	6 828,2

12. Podatek odroczony

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Aktywa oraz zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego zostały ujęte w odniesieniu do poniższych pozycji aktywów i zobowiązań:

	Aktywa		Rezerwa		Wartość netto	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015
Wartości niematerialne	-	1 142,4	7 494,6	7 583,5	(7 494,6)	(6 441,1)
Rzeczowe aktywa trwałe	-	-	1 114,7	1 021,5	(1 114,7)	(1 021,5)
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	127,3	169,5	-	0,7	127,3	168,8
Zapasy	531,7	361,4	-	-	531,7	361,4
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	-	-	0,1	0,8	(0,1)	(0,8)
Zobowiązania z tyt. leasingu finansowego	155,1	111,3	-	-	155,1	113,3
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	366,7	166,1	-	-	366,7	166,1
Rozpoznane straty podatkowe podlegające odliczeniu w przyszłych okresach	355,2	677,2	-	-	355,2	677,2
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	421,0	252,7	0,5	0,3	420,5	252,4
Aktywa / rezerwa z tytułu podatku odroczonego na różnicach przejściowych	1 957,0	2 880,6	8 609,9	8 606,8	(6 652,9)	(5 726,2)
Aktywa / rezerwa z tytułu podatku odroczonego	1 957,0	2 880,6	8 609,9	8 606,8	(6 652,9)	(5 726,2)
Kompensata	(602,0)	(480,2)	(602,0)	(480,2)	-	-
Aktywa / rezerwa z tytułu podatku odroczonego wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej	1 355,0	2 400,4	8 007,9	8 126,6	(6 652,9)	(5 726,2)

13. Zapasy

	2016	2015
Materiały	23 201,8	19 566,6
Produkty w toku	1 276,7	1 077,6
Wyroby gotowe	4 834,0	4 479,3
Towary	71 604,4	63 806,5
Zapasy razem	100 916,9	88 930,1

Na dzień 31 grudnia 2016 r. odpis aktualizujący wartość zapasów do możliwych do uzyskania cen sprzedaży netto wyniósł 2 017,7 tys. zł (2015 r. 1 277,9 tys. zł). Wartość odpisów aktualizujących zapasy, ujęta w skonsolidowanym sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów w pozycji koszt własny sprzedanych towarów i materiałów wyniosła w 2016 r. 730,7 tys. zł (w 2015 r. rozwiązanie odpisu obniżyło koszt własny sprzedanych towarów i materiałów o 828,7 tys. zł). W 2015 roku wykorzystano odpis w kwocie 37,8 tys. zł. Wpływ różnic kursowych na odpis aktualizujący wartość zapasów wynikających z przeliczenia sprawozdań finansowych wynosi 9,1 tys. zł (w 2015 r. 5,9 tys. zł).

Na dzień 31 grudnia 2016 r. na zapasach o wartości bilansowej 35 500 tys. zł (2015 r. 36 500 tys. zł) był ustanowiony zastaw rejestrowy jako zabezpieczenie zobowiązań Grupy (patrz nota 17).

Grupa Kapitałowa FERRO S.A.
 Informacje objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
 za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.
 (w tysiącach złotych, o ile nie zaznaczono inaczej)

14. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe

	2016	2015
Należności z tytułu dostaw i usług od jednostek powiązanych	-	0,9
Należności z tytułu dostaw i usług od jednostek niepowiązanych	42 167,7	38 998,5
Udzielone zaliczki na dostawy towarów	464,5	800,9
Należności publicznoprawne	171,3	279,7
Przedpłaty	556,8	1 048,2
Pozostałe należności	269,3	218,1
	43 629,6	41 346,3

Należności z tytułu dostaw i usług są przedstawione po pomniejszeniu o odpisy aktualizujące w kwocie 1 137,1 tys. zł (2015 r. 1 192,8 tys. zł) w związku z prawdopodobnym brakiem ich ściągальności. Rozwiązania/zawiazania odpisów aktualizujących wartości należności z tytułu dostaw i usług, które zostały ujęte w skonsolidowanym sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów w pozycji pozostałe przychody/koszty wynosiły w 2016 r. 251,2 tys. zł (koszt netto) (w 2015 r. 407,7 tys. zł (koszt netto)).

Należności denominowane w walutach innych niż waluta funkcjonalna poszczególnych spółek składają się z należności w dolarach amerykańskich na kwotę 50,5 tys. (w 2015 r. 184,5 tys.) i należności w euro na kwotę 1 922,9 tys. (w 2015 r. 1 767,9 tys.).

Na dzień 31 grudnia 2016 r. na należnościach o wartości bilansowej 8 582,0 tys. zł (2015 r. 22 343,8 tys. zł) była ustanowiona cesja jako zabezpieczenie zobowiązań Grupy (patrz nota 17).

15. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

	2016	2015
Środki pieniężne w kasie	173,5	80,7
Środki pieniężne na rachunkach bankowych	9 137,0	6 128,2
Krótkoterminowe lokaty bankowe	70,0	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty, wartość wykazana w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej	9 380,5	6 208,9
Kredyty w rachunku bieżącym	(20 120,9)	(20 376,4)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty, wartość wykazana w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	(10 740,4)	(14 167,5)

Grupa Kapitałowa FERRO S.A.
 Informacje objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
 za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.
 (w tysiącach złotych, o ile nie zaznaczono inaczej)

16. Kapitał własny

Jednostka Dominująca FERRO S.A. posiada kapitał zakładowy o wartości 21.242,7 tys. zł.

Akcje serii	Akcjonariusz	Ilość akcji na 31.12.2016r. [szt.]	Ilość akcji na 31.12.2015 r. [szt.]	Wartość nominalna akcji na 31.12.2016 r. [tys. zł]	Wartość nominalna akcji na 31.12.2015 r. [tys. zł]	Udział na 31.12.2016 r. %	Udział na 31.12.2015 r. %
A/C/D	Andrzej Holój	800 700	800 700	800,7	800,7	3,7%	3,7%
A/C/D	ABH Holding sp. z o.o. (pośrednio Andrzej Holój)	-	2 550 000	-	2 550,0	-	12,0%
A/C/D	Nationale Nederlanden OFE	3 749 533	3 749 533	3 749,5	3 749,5	17,7%	17,7%
A/C/D	AVIVA OFE	3 182 326	3 182 326	3 182,3	3 182,3	15,0%	15,0%
A/C/D	PKO BP Bankowy OFE	2 718 117	2 718 117	2 718,1	2 718,1	12,8%	12,8%
A/B/C/D/E/F	AEGON Powszechne Towarzystwo Emerytalne S.A.	1 183 219	-	1 183,2	-	5,6%	-
B/E	Aneta Raczek	168 810	168 810	168,8	168,8	0,8%	0,8%
B/E	Artur Depta	131 170	131 170	131,2	131,2	0,6%	0,6%
A/B/C/D//E	Zbigniew Gonsior	132 535	132 535	132,5	132,5	0,6%	0,6%
F	Zarząd Novaservis spol. s r.o.	75 000	75 000	75,0	75,0	0,4%	0,4%
A/B/C/D/E/F	Pozostali	9 101 245	7 734 464	9 101,2	7 734,5	42,8%	36,4%
	Razem	21 242 655*	21 242 655*	21 242,7	21 242,7	100,0%	100,0%

*- na podstawie informacji otrzymanych przez Spółkę w trybie art. 69 ust. 1 ustawy o ofercie

Wszystkie akcje uprawniają w jednakowym stopniu do majątku Spółki (akcje zwykłe).

Posiadacze akcji zwykłych są uprawnieni do otrzymywania uchwalonych dywidend oraz mają prawo do jednego głosu na akcję podczas Walnego Zgromadzenia Spółki.

Wszystkie wyemitowane akcje zostały w pełni opłacone.

Na dzień 31 grudnia 2016 r. wysokość kapitału zakładowego Spółki wynosiła 21.242,7 tys. zł i dzieliła się na 21.242.655 (dwadzieścia jeden milionów dwieście czterdzieści dwa tysiące sześćset pięćdziesiąt pięć) akcji o wartości nominalnej 1 (jeden) złotych każda.

W bieżącym okresie sprawozdawczym kończącym się 31 grudnia 2016 r. nie dokonano zmian w odniesieniu do kapitału zakładowego.

Dywidendy

Zwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki w bieżącym okresie sprawozdawczym podjęło uchwałę dotyczącą wypłaty dywidendy z zysku netto za rok obrotowy 2015 w kwocie 15 932,0 tys. zł co stanowi 0,75 zł na jedną akcję. Wypłata dywidendy, w wysokości 6 372,8 tys. zł, tj. 0,30 zł na jedną akcję nastąpiła w dniu 1 sierpnia 2016 r., pozostała kwota 9 559,2 tys. zł, tj. 0,45 zł na jedną akcję została wypłacona w dniu 4 listopada 2016 r.

W okresie porównawczym kończącym się 31 grudnia 2015 r. zgodnie z uchwałą Walnego Zgromadzenia wypłacono dywidendę w kwocie 21 242,7 tys. zł co stanowiło 1 zł na jedną akcję.

Różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych

Różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych obejmują wszystkie różnice kursowe wynikające z przeliczenia sprawozdań finansowych zagranicznych jednostek.

Grupa Kapitałowa FERRO S.A.
Informacje objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.
(w tysiącach złotych, o ile nie zaznaczono inaczej)

Zysk netto przypadający na jedną akcję

Kalkulacja podstawowego zysku netto przypadającego na jedną akcję dokonana została w oparciu o zysk netto przypadający na akcjonariuszy Jednostki Dominującej oraz o średnią ważoną liczbę akcji w okresie sprawozdawczym. Wielkości te zostały ustalone w sposób przedstawiony poniżej.

	31.12.2016	31.12.2015
Zysk netto przypadający na właścicieli Jednostki Dominującej	29 087,3	22 300,3
Średnia ważona liczba akcji	21 242 655	21 242 655
Zysk na jedną akcję (w złotych)	1,37	1,05

Na potrzeby wyliczenia średniej ważonej liczby akcji nowo emitowane akcje w okresie zostają włączone do średniej ważonej ilości akcji począwszy od daty ich objęcia. W związku z tym, iż w okresie sprawozdawczym akcje nie były emitowane średnia ważona ilości akcji równa się ilości akcji stanowiącej kapitał zakładowy Jednostki Dominującej w wysokości 21.242.655 szt.

Rozwodniony zysk netto przypadający na jedną akcję

W okresie sprawozdawczym i na dzień 31 grudnia 2016 r. nie stwierdzono czynników, które powodowałyby rozwodnienie zysku netto przypadającego na jedną akcję. Rozwodniony zysk netto na jedną akcję jest równy zyskowi netto przypadającemu na 1 akcję.

17. Zobowiązania z tytułu kredytów, pożyczek oraz innych instrumentów dłużnych

Nota prezentuje dane o zobowiązaniach Grupy z tytułu kredytów, pożyczek oraz innych instrumentów dłużnych. Informacje odnośnie ryzyka kursowego i ryzyka stopy procentowej, na jakie narażona jest Grupa przedstawia nota 20.

	2016	2015
Kredyty zabezpieczone na majątku Grupy	31 908,8	47 991,8
Długoterminowa część zobowiązań z tytułu leasingu finansowego	510,4	360,5
Zobowiązania długoterminowe razem	32 419,2	48 352,3
Kredyty zabezpieczone na majątku Grupy (w tym kredyty w rachunku bieżącym)	45 905,9	38 361,4
Krótkoterminowa część zobowiązań z tytułu leasingu finansowego	306,0	225,1
Zobowiązania krótkoterminowe razem	46 211,9	38 586,5

Harmonogram spłat kredytów i pożyczek

	Waluta	Nominalna stopa	Rok spłaty	Wartość zobowiązania na	
				31.12.2016	31.12.2015
Kredyt zabezpieczony na majątku	PLN	WIBOR 1M + marża	2018	4 000,0	-
Kredyt zabezpieczony na majątku	PLN	WIBOR 1M + marża	2017	7 000,0	7 000,0
Kredyt zabezpieczony na majątku	PLN	WIBOR 1M + marża	2017	4 000,0	4 000,0
Kredyt zabezpieczony na majątku	PLN	WIBOR O/N + marża	2017	6 951,1	6 932,5
Kredyt zabezpieczony na majątku	PLN	WIBOR 1M + marża	2017	3 000,0	-
Kredyt zabezpieczony na majątku	PLN	WIBOR 1M + marża	2017	3 941,3	-
Kredyt zabezpieczony na majątku	PLN	WIBOR 1M + marża	do 2019	9 000,0	12 600,0
Kredyt zabezpieczony na majątku	PLN	WIBOR 1M + marża	2016	-	6 500,0
Kredyt zabezpieczony na majątku	PLN	WIBOR 1M + marża	2017	9 228,5	8 931,8
Kredyt zabezpieczony na majątku	PLN	WIBOR 1M + marża	2016	-	2 839,1
Kredyt zabezpieczony na majątku	CZK	PRIBOR 1D 2015/1M 2016 + marża	do 2020	30 693,8	35 876,8
Kredyt zabezpieczony na majątku	CZK	PRIBOR 1D + marża	2016	-	1 673,0
Razem				77 814,7	86 353,2

Grupa Kapitałowa FERRO S.A.
Informacje objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.
(w tysiącach złotych, o ile nie zaznaczono inaczej)

W poprzednim okresie sprawozdawczym zostały ustanowione następujące zabezpieczenia wierzytelności z tytułu zawartych umów kredytowych: (i) zastaw na rachunkach bankowych, (ii) hipoteka na nieruchomościach, (iii) zastaw na wierzytelnościach z umów ubezpieczenia zawartych przez Grupę (iv) zastaw na wierzytelnościach z kontraktów handlowych. Powyższe zabezpieczenia są aktualne w bieżącym okresie sprawozdawczym.

Dodatkowo kredyty bankowe są zabezpieczone zastawami rejestrowymi na środkach obrotowych - zapasach Grupy w wysokości 35 500,0 tys. zł (2015 r. 36 500,0 tys. zł) oraz cesją należności w kwocie 8 582,0 tys. zł (2015 r. 22 344,3 tys. zł).

Harmonogram spłat zobowiązań z tytułu leasingu finansowego

	Minimalne płatności z tytułu leasingu			Minimalne płatności z tytułu leasingu		
	2016	Odsetki 2016	Kapitał 2016	2015	Odsetki 2015	Kapitał 2015
Do roku	311,5	5,5	306,0	230,7	5,6	225,1
1 do 5 lat	519,6	9,2	510,4	369,5	9,0	360,5
	831,1	14,7	816,4	600,2	14,6	585,6

Jak opisano w nocy 10, do momentu spłaty zobowiązań leasingowych rzeczowe aktywa trwale będące przedmiotem leasingu stanowią zabezpieczenie płatności z tytułu leasingu.

18. Świadczenia pracownicze

Zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych na początek okresu

Koszty ujęte w wyniku finansowym

Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych na koniec okresu

2016	2015
256,2	227,2
(16,9)	29,0
239,3	256,2

Koszty są ujmowane w wyniku finansowym w poniższy sposób:

Wynagrodzenia oraz świadczenia pracownicze

2016	2015
(16,9)	29,0

Podstawowe szacunki aktuarialne na dzień sprawozdawczy:

Stopa dyskontowa na 31 grudnia

Przyszły wzrost wynagrodzeń (nominalny)

2016	2015
3,7%	2,7%
2%	2%

Zobowiązanie z tytułu niewykorzystanych urlopów

Zobowiązanie z tytułu niewypłaconych wynagrodzeń (w tym zarachowane premie)

Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych razem

2016	2015
745,4	839,5
1 257,4	103,0
2 002,8	942,5

19. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług od jednostek powiązanych

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług od pozostałych jednostek

Zobowiązania z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń społecznych i innych świadczeń oprócz podatku dochodowego

Zobowiązania z tytułu nabycia rzeczowych aktywów trwałych

Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń

Zaliczki na poczet przyszłych dostaw dóbr i usług

Rozliczenia międzyokresowe i przychody przyszłych okresów

2016	2015
-	16,9
31 972,1	25 767,2
2 379,3	2 171,1
18,0	139,5
847,5	721,0
66,0	63,9
892,6	207,5

Grupa Kapitałowa FERRO S.A.
Informacje objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.
(w tysiącach złotych, o ile nie zaznaczono inaczej)

Pozostałe zobowiązania	1 171,0	899,5
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe razem	37 346,5	29 986,6

Zobowiązania denominowane w walutach innych niż waluta funkcjonalna poszczególnych spółek składają się z zobowiązań denominowanych w dolarach amerykańskich na kwotę 3 481,6 tys. (w 2015 r. 4 220,4 tys.) i w euro na kwotę 588,1 tys. (w 2015 r. 542,1 tys.).

20. Instrumenty finansowe

a) Klasyfikacja instrumentów finansowych

	31 grudnia 2016 r.		
	Długoterminowe	Krótkoterminowe	Razem
Pożyczki i należności	-	42 632,2	42 632,2
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	-	9 380,5	9 380,5
Zobowiązania finansowe wyceniane według metody zamortyzowanego kosztu	(32 419,2)	(79 439,0)	(111 858,2)
	(32 419,5)	(27 426,3)	(59 845,5)

	31 grudnia 2015 r.		
	Długoterminowe	Krótkoterminowe	Razem
Pożyczki i należności	-	39 800,3	39 800,3
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	-	6 208,9	6 208,9
Zobowiązania finansowe wyceniane według metody zamortyzowanego kosztu	(48 352,3)	(65 473,5)	(113 825,8)
Inne instrumenty pochodne (wyceniane wg wartości godziwej)	-	(56,8)	(56,8)
	(48 352,3)	(19 521,1)	(67 873,4)

Pożyczki i należności obejmują: należności z tytułu dostaw i usług oraz udzielone zaliczki na dostawy.

Zobowiązania finansowe wyceniane metodą zamortyzowanego kosztu obejmują: zobowiązania z tytułu dostaw i usług, zobowiązania z tytułu nabycia rzeczowych aktywów trwałych, pozostałe zobowiązania, zobowiązania z tytułu kredytów, pożyczek oraz innych dłużnych instrumentów finansowych, zaliczki na poczet przyszłych dostaw i usług.

Ekspozycja na ryzyko kredytowe, ryzyko stopy procentowej oraz ryzyko kursowe powstaje w trakcie normalnej działalności Grupy.

b) Ryzyko kredytowe

Instrumenty finansowe, które potencjalnie narażają Grupę na koncentrację ryzyka kredytowego obejmują w szczególności środki pieniężne i ich ekwiwalenty oraz należności. Grupa lokuje swoje środki pieniężne i ich ekwiwalenty w instytucjach finansowych posiadających wysoką ocenę kredytową.

Ryzyko kredytowe związane z należnościami jest ograniczone, ponieważ krąg odbiorców Grupy jest szeroki, a więc koncentracja ryzyka kredytowego nie jest znacząca. Grupa dokonuje bieżącej oceny zdolności kredytowej odbiorców wraz z ich bieżącym monitoringiem, a w uzasadnionych przypadkach wymaga stosownych zabezpieczeń. Limit kredytu kupieckiego przyznawany jest w oparciu o pozytywną historię współpracy oraz historię płatniczą klientów. Grupa przeprowadza transakcje z jednostkami o wysokiej wiarygodności finansowej.

Na dzień sprawozdawczy nie występowała znacząca koncentracja ryzyka kredytowego. Wartość netto każdego aktywa finansowego przedstawia maksymalną ekspozycję na ryzyko kredytowe.

Struktura wiekowa należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych na koniec okresu sprawozdawczego przedstawia się następująco:

Grupa Kapitałowa FERRO S.A.
Informacje objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.
(w tysiącach złotych, o ile nie zaznaczono inaczej)

	31.12.2016	31.12.2015
Wartość brutto należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych, klasyfikowanych jako instrumenty finansowe	43 769,3	40 993,1
<i>Niewymagalne</i>	34 804,8	31 623,2
<i>Przeterminowane, w tym:</i>	8 964,5	9 369,9
do 30 dni	5 285,9	5 248,0
31-90 dni	1 152,6	1 583,5
91-180 dni	1 319,2	867,7
181-365 dni	65,5	594,0
powyżej roku	1 141,3	1 076,7
<i>Odpis aktualizujący ujęty na koniec okresu</i>	1 137,1	1 192,8
Wartość netto należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych	42 632,2	39 800,3

W ocenie Zarządu należności nie pokryte odpisem aktualizującym są odzyskiwalne.

Zwiększenia i zmniejszenia odpisów aktualizujących wartość należności kształtowały się następująco:

	31.12.2016	31.12.2015
Odpis aktualizujący wartość należności na początek okresu	1 192,8	1 002,9
Wpływ różnic kursowych	8,8	5,8
Zawiązanie odpisu aktualizującego należności	257,6	501,7
Wykorzystanie / rozwiązanie odpisu aktualizującego należności	(322,1)	(317,6)
Odpis aktualizujący wartość należności na koniec okresu	1 137,1	1 192,8

c) Ryzyko płynności

Ryzyko utraty płynności finansowej jest to ryzyko wystąpienia braku możliwości spłaty przez Grupę jej zobowiązań finansowych w momencie ich wymagalności. Działania mające na celu ograniczenie przedmiotowego ryzyka obejmują właściwe zarządzanie płynnością finansową, realizowane poprzez poprawną ocenę poziomu zasobów środków pieniężnych w oparciu o plany przepływów środków pieniężnych w różnych horyzontach czasowych.

	Wartość bieżąca	Zakontraktowana wartość przepływów pieniężnych	do 1 roku	1-5 lat	powyżej 5 lat
31 grudnia 2016 r.					
Zobowiązania finansowe					
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	(33 161,1)	(33 161,1)	(33 161,1)	-	-
Inne zobowiązania oprocentowane (kredyty i pożyczki)	(77 814,7)	(79 365,2)	(46 899,9)	(32 465,3)	-
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	(816,4)	(831,1)	(311,5)	(519,6)	-
	(111 792,2)	(113 357,4)	(80 372,5)	(32 984,9)	-
31 grudnia 2015 r.					
Zobowiązania finansowe					
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	(26 823,1)	(26 823,1)	(26 823,1)	-	-
Inne zobowiązania oprocentowane (kredyty, pożyczki i obligacje)	(86 353,2)	(88 985,1)	(50 813,6)	(38 171,5)	-
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	(585,6)	(600,2)	(230,7)	(369,5)	-
Instrumenty pochodne	(56,8)	(56,8)	(56,8)	-	-
	(113 818,7)	(116 465,2)	(77 924,2)	(38 541,0)	-

Grupa Kapitałowa FERRO S.A.
 Informacje objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
 za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.
 (w tysiącach złotych, o ile nie zaznaczono inaczej)

d) Ryzyko rynkowe

Ryzyko rynkowe jest związane z zajściem zmian w zakresie popytu, podaży oraz cen a także innych czynników, które wpłyną na wyniki Grupy lub wartość posiadanych aktywów (takich jak kursy walut zagranicznych, stopy procentowe, cena kapitału). Celem zarządzania ryzykiem rynkowym jest utrzymanie ekspozycji na to ryzyko w akceptowalnych ramach, przy jednoczesnej optymalizacji zwrotu z ryzyka.

e) Ryzyko kursowe

Grupa ponosi ryzyko kursowe związane ze sprzedażą, zakupami, kredytami i pożyczkami, które są denominowane w innych walutach niż waluta funkcjonalna. Ryzyko kursowe dotyczy głównie waluty euro (EUR), dolara amerykańskiego (USD) .

Poniższa tabela przedstawia profil podatności Grupy na ryzyko zmiany kursów walutowych poprzez prezentację instrumentów finansowych w podziale według walut, w których są one denominowane.

Informacja na temat sald w walutach obcych (tj. innych niż waluta funkcjonalna) dotyczących transakcji między jednostkami Grupy Kapitałowej konsolidowanymi metodą pełną:

31 grudnia 2016 r.

	tys. EUR	tys. USD	tys. CZK
Środki pieniężne	-	-	-
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	107,5	1 815,3	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	(107,5)	(1 815,3)	-

31 grudnia 2015 r.

	tys. EUR	tys. USD	tys. CZK
Środki pieniężne	-	-	-
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	120,8	1 418,0	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	(120,8)	(1 418,0)	-

Informacja na temat sald w walutach obcych (tj. innych niż waluta funkcjonalna) względem pozostałych jednostek:

31 grudnia 2016 r.

	tys. EUR	tys. USD	tys. CZK
Środki pieniężne	644,8	98,7	23,8
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	1 922,9	50,5	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	(588,1)	(3 481,6)	-
Ekspozycja na ryzyko kursowe	1 979,6	(3 332,4)	23,8

31 grudnia 2015 r.

	tys. EUR	tys. USD	tys. CZK
Środki pieniężne	447,8	50,9	22,9
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	1 767,9	184,5	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	(542,1)	(4 220,4)	-
Ekspozycja na ryzyko kursowe	1 673,6	(3 985,0)	22,9

Analiza wrażliwości instrumentów finansowych na różnice kursowe

Grupa przeprowadziła analizę wrażliwości instrumentów finansowych (poza instrumentami pochodnymi) denominowanych w walutach obcych na zmianę kursów tych walut. W poniższej tabeli zaprezentowano wpływ, jaki miałyby wzmocnienie lub osłabienie waluty funkcjonalnej na dzień sprawozdawczy o 5% w stosunku do wszystkich walut na wynik finansowy i na kapitały własne w związku z wyceną tych instrumentów. Analiza została przeprowadzona przy założeniu, że wszystkie inne zmienne jak np. stopy procentowe pozostają niezmiennione.

Grupa Kapitałowa FERRO S.A.
 Informacje objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
 za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.
 (w tysiącach złotych, o ile nie zaznaczono inaczej)

	Zysk / (Strata)		Kapitał własny	
	wzrost kursów walut obcych (osłabienie waluty funkcjonalnej) o 5%	spadek kursów walut obcych (umocnienie waluty funkcjonalnej) o 5%	wzrost kursów walut obcych (osłabienie waluty funkcjonalnej) o 5%	spadek kursów walut obcych (umocnienie waluty funkcjonalnej) o 5%
2016 r.	(258,3)	258,3	(258,3)	258,3
2015 r.	(420,5)	420,5	(420,5)	420,5

f) Ryzyko stopy procentowej

Ekspozycja Grupy na zmiany stóp procentowych dotyczy głównie środków pieniężnych, ekwiwalentów środków pieniężnych jak również pożyczek i kredytów bankowych oraz pozostałych zobowiązań opartych na zmiennej stopie procentowej bazującej na WIBOR lub PRIBOR + marża.

Działania dotyczące ograniczenia ryzyka zmian stóp procentowych obejmują bieżące monitorowanie sytuacji na rynku pieniężnym. Na dzień 31 grudnia 2016 r. Zarząd Jednostki Dominującej szacuje, że ogólne zwiększenie stóp procentowych o 1 p.p. spowodowałoby zmniejszenie zysku Grupy przed opodatkowaniem o około 778,2 tys. zł (2015 r. 863,5 tys. zł).

Grupa Kapitałowa FERRO S.A.
Informacje objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.
(w tysiącach złotych, o ile nie zaznaczono inaczej)

Oprocentowanie i analiza kategorii wiekowych

W poniższych tabelach przedstawione zostały warunki oprocentowania dotyczące oprocentowanych aktywów i zobowiązań, w podziale na poszczególne kategorie zapadalności:

	2016						2015				
	Oprocentowanie zmienne	Suma	do 1 roku	od roku do 3 lat	od 3 lat do 5 lat		Oprocentowanie zmienne	Suma	do 1 roku	od roku do 3 lat	od 3 lat do 5 lat
Środki pieniężne w banku		9 137,0	9 137,0	-	-			6 128,2	6 128,2	-	-
Krótkoterminowe lokaty bankowe	Średnio na poziomie 1%	70,0	70,0	-	-			-	-	-	-
Kredyty w rachunku bieżącym:		20 120,9	20 120,9	-	-			20 376,4	20 376,4	-	-
- o zmiennej stopie procentowej w CZK	PRIBOR 1D + marża	-	-	-	-		PRIBOR 1D + marża	1 673,0	1 673,0	-	-
- o zmiennej stopie procentowej w PLN	WIBOR 1M + marża	9 228,5	9 228,5	-	-		WIBOR 1M + marża	8 931,8	8 931,8	-	-
- o zmiennej stopie procentowej w PLN	WIBOR O/N + marża	6 951,1	6 951,1	-	-		WIBOR O/N + marża	6 932,5	6 932,5	-	-
- o zmiennej stopie procentowej w PLN	WIBOR 1M + marża	3 941,3	3 941,3	-	-			-	-	-	-
- o zmiennej stopie procentowej w PLN		-	-	-	-		WIBOR 1M + marża	2 839,1	2 839,1	-	-
Kredyty bankowe:		57 693,8	25 785,0	25 770,0	6 138,8			65 976,8	17 985,0	35 770,0	12 221,8
- o zmiennej stopie procentowej w PLN	WIBOR 1M + marża	3 000,0	3 000,0	-	-			-	-	-	-
- o zmiennej stopie procentowej w PLN	WIBOR 1M + marża	7 000,0	7 000,0	-	-		WIBOR 1M + marża	7 000,0	-	7 000,0	-
- o zmiennej stopie procentowej w PLN	WIBOR 1M + marża	4 000,0	4 000,0	-	-		WIBOR 1M + marża	4 000,0	-	4 000,0	-
- o zmiennej stopie procentowej w PLN	WIBOR 1M + marża	9 000,0	3 600,0	5 400,0	-		WIBOR 1M + marża	12 600,0	3 600,0	9 000,0	-
- o zmiennej stopie procentowej w PLN	WIBOR 1M + marża	4 000,0	-	4 000,0	-			-	-	-	-
- o zmiennej stopie procentowej w PLN		-	-	-	-		WIBOR 1M + marża	6 500,0	6 500,0	-	-
- o zmiennej stopie procentowej w CZK	PRIBOR 1M + marża	30 693,8	8 185,0	16 370,0	6 138,8		PRIBOR 1D + marża	35 876,8	7 885,0	15 770,0	12 221,8
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego:		816,4	306,0	510,4	-			585,6	225,1	360,5	-
- o zmiennej stopie procentowej w PLN	Średnio na poziomie 1,8 %	816,4	306,0	510,4	-		Średnio na poziomie 2,5%	585,6	225,1	360,5	-

Grupa Kapitałowa FERRO S.A.
Informacje objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.
(w tysiącach złotych, o ile nie zaznaczono inaczej)

g) Wartość godziwa

(i) Instrumenty finansowe wyceniane wg wartości godziwej

Hierarchia instrumentów finansowych wycenianych według wartości godziwej

Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej można zakwalifikować do następujących modeli wyceny:

- Poziom 1: ceny kwotowane (nieskorygowane) na aktywnych rynkach dla takich samych aktywów i zobowiązań,
- Poziom 2: dane wejściowe, inne niż ceny kwotowane użyte w Poziomie 1, które są obserwowalne dla danych aktywów i zobowiązań, zarówno bezpośrednio (np. jako ceny) lub pośrednio (np. są pochodną rezerw),
- Poziom 3: dane wejściowe niebazujące na obserwowalnych cenach rynkowych (dane wejściowe nieobserwowalne).

Na dzień 31 grudnia 2016 r. roku Grupa nie posiadała instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej.

Do wyceny zobowiązań z tytułu pochodnych instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej, o wartości 56,8 tys. zł na 31 grudnia 2015 r., zastosowano poziom 2 wyceny. Wartość godziwa kontraktów walutowych forward zaprezentowanych w poziomie 2 była ustalana na podstawie wyceny przeprowadzonej przez bank, z którym zawarto odpowiednie kontrakty. Wyceny te były sprawdzane poprzez dyskontowanie spodziewanych przepływów pieniężnych z kontraktów za pomocą rynkowych stóp procentowych obowiązujących na dzień bilansowy.

(ii) wartość godziwa pozostałych instrumentów finansowych

Poniżej przedstawiono szczegóły dotyczące wartości godziwych instrumentów finansowych, dla których jest możliwe ich oszacowanie:

- Środki pieniężne i ich ekwiwalenty, krótkoterminowe lokaty bankowe oraz krótkoterminowe kredyty bankowe. Wartość bilansowa wyżej wymienionych instrumentów jest zbliżona do ich wartości godziwej z uwagi na szybkość zapadalności tych instrumentów.
- Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności, udzielone pożyczki, zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania. Wartość bilansowa wyżej wymienionych instrumentów jest zbliżona do ich wartości godziwej z uwagi na ich krótkoterminowy charakter.
- Zobowiązania z tytułu kredytów i leasingu finansowego. Wartość księgowa netto wyżej wymienionych instrumentów jest zbliżona do ich wartości godziwej z uwagi na zmienny charakter ich oprocentowania oparty na stopach rynkowych.

Do oszacowania wartości godziwej instrumentów finansowych posiadanych przez Grupę zastosowano poziom 2 wyceny.

21. Leasing operacyjny

Umowy leasingu operacyjnego, w których Grupa jest leasingobiorcą

Płatności z tytułu nieodwoływanych umów leasingu operacyjnego kształtują się w sposób przedstawiony poniżej:

	2016	2015
Do roku	762,0	1 005,8
1 do 5 lat	291,5	817,1
	1 053,5	1 822,9

Jednostka Dominująca jest stroną umów najmu samochodów osobowych, zakwalifikowanych jako leasing operacyjny. Opłaty z tytułu najmu są stałe i płatne w okresie od 2-3 lat. Ponadto, Jednostka Dominująca zawarła umowę najmu powierzchni magazynowej na czas nieokreślony.

Płatności ujęte w kosztach

	2016	2015
Opłaty leasingowe	1 631,4	1 425,8

22. Transakcje z podmiotami powiązanymi

a) Wartość rozrachunków z jednostkami powiązanymi

Nazwa jednostki	31 grudnia 2016 r.		31 grudnia 2015 r.	
	Należności	Zobowiązania	Należności	Zobowiązania
Fertrans Sp. z o.o.*	-	-	-	16,9
BH Finance Sp. z o.o.*	-	-	-	-
SBP Sp. z o.o.*	-	-	0,9	-
	-	-	0,9	16,9

*Na dzień 31 grudnia 2016 r. spółki Fertrans Sp. z o.o., BH Finance Sp. z o.o. i SBP Sp. z o.o. nie są podmiotami powiązanymi.

b) Wartość transakcji z jednostkami powiązanymi

		2016	2015
Sprzedaż usług	Fertrans Sp. z o.o.*	5,4	-
Sprzedaż usług	SBP Sp. z o.o.*	7,7	9,7
Sprzedaż usług razem		13,1	9,7
Rodzaj zakupów	Nazwa jednostki	2016	2015
Zakupy towarów	Fertrans Sp. z o.o.*	243,9	177,7
Zakupy towarów razem		243,9	177,7
Zakupy usług	BH Finance Sp. z o.o.*	307,2	322,2
Zakupy usług razem		307,2	322,2

* Na dzień 31 grudnia 2016 r. spółki Fertrans Sp. z o.o., BH Finance Sp. z o.o. i SBP Sp. z o.o. nie są podmiotami powiązanymi. Transakcje ujęte w 2016 r. obejmują okres od 1 stycznia do 30 listopada 2016 r.

c) Transakcje z kadrą kierowniczą

Wynagrodzenia wypłacone lub należne członkom Zarządu i Rady Nadzorczej

Wynagrodzenia członków Zarządu Jednostki Dominującej w 2016 r. wyniosły 1 194,0 tys. zł (w 2015 r. 1 193,7 tys. zł) i dotyczyły krótkoterminowych świadczeń pracowniczych. Ponadto na dzień 31 grudnia 2016 r. utworzono rezerwę na spodziewane premie dla Zarządu Jednostki Dominującej w wysokości 550 tys. zł.

Wynagrodzenia członków Zarządów jednostek zależnych w 2016 r. wyniosły 419,2 tys. zł (w 2015 r. 404,4 tys. zł) i dotyczyły krótkoterminowych świadczeń pracowniczych. Ponadto na dzień 31 grudnia 2016 r. utworzono rezerwę na spodziewane premie dla Zarządów jednostek zależnych w wysokości 105 tys. zł.

Wynagrodzenie Rady Nadzorczej Jednostki Dominującej wyniosło 292,8 tys. zł (w 2015 r. 291,4 tys. zł).

Wynagrodzenie Rady Nadzorczej jednostki zależnej wyniosło 39,4 tys. zł (w 2015 r. 38 tys. zł).

Pożyczki udzielone członkom Zarządów i organów nadzoru

W 2016 r. i 2015 r. nie udzielono żadnych pożyczek członkom Zarządów i Rad Nadzorczych spółek Grupy Kapitałowej oraz ich małżonkom, krewnym lub powinowatym w linii prostej do drugiego stopnia lub związanym z tytułu opieki, przysposobienia lub kurateli z osobami zarządzającymi lub będącymi w organach nadzorczych jednostki dominującej lub spółek Grupy Kapitałowej, w których są znaczącymi udziałowcami (akcjonariuszami lub współnikami). Spółki tworzące Grupę Kapitałową nie udzielały też powyższym osobom zaliczek, gwarancji czy poręczeń.

23. Zobowiązania warunkowe i gwarancje

a) Zobowiązania warunkowe

W okresie sprawozdawczym Jednostka Dominująca otrzymała decyzję Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej w Krakowie z dnia 6 października 2016 r. w przedmiocie określenia zobowiązania podatkowego w podatku dochodowym od osób prawnych za rok 2014. W wyniku przeprowadzonego postępowania kontrolnego stwierdzono, że Spółka nieprawidłowo zadeklarowała podatek dochodowy od osób prawnych za 2014 r. z powodu zawyżenia kosztów uzyskania przychodów w związku z zaliczeniem do kosztów uzyskania przychodów odpisów amortyzacyjnych od wartości znaków towarowych przejętych w procesie połączenia spółek. W związku z powyższym Urząd Kontroli Skarbowej („UKS”) naliczył dodatkowe zobowiązanie podatkowe za rok 2014 w kwocie 1 139,7 tys. zł plus odsetki.

Decyzja organu kontroli skarbowej nie jest ostateczna i nie podlega wykonaniu, nie nadano jej rygoru natychmiastowej wykonalności.

Zarząd Jednostki Dominującej nie zgadza się ze stanowiskiem przedstawionym w decyzji UKS. Od powyższej decyzji Jednostka Dominująca złożyła odwołanie do Dyrektora Izby Skarbowej w Krakowie jako organu wyższej instancji w postępowaniu administracyjnym. Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie została wydana ostateczna decyzja.

W ocenie Zarządu Jednostki Dominującej, popartej konsultacjami z doradcami podatkowymi i prawnymi, pomimo niepewności co do ostatecznego rozstrzygnięcia tej kwestii, na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego ostateczne uchylene decyzji jest prawdopodobne, w związku z czym Spółka nie rozpoznała w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za rok 2016 żadnych rezerw na zobowiązania wynikające z toczącego się postępowania.

Ewentualne utrzymanie powyższej decyzji UKS w postępowaniu odwoławczym i postępowaniu sądowym mogłoby skutkować rozpoznanie dodatkowego zobowiązania podatkowego również za lata 2015 i 2016 w kwocie 1 437,5 tys. zł. plus odsetki oraz zwiększeniem przyszłych zobowiązań z tytułu podatku dochodowego w kwocie 318,3 tys. zł z uwagi na brak możliwości wykorzystania nierozliczonej straty podatkowej.

Na dzień 31 grudnia 2016 r. Grupa nie posiadała innych zobowiązań warunkowych.

W okresie porównawczym kończącym się 31 grudnia 2015 r. Grupa nie posiadała zobowiązań warunkowych.

b) Gwarancje

Na dzień 31 grudnia 2016 r. oraz 31 grudnia 2015 r. Grupa posiadała następującą gwarancję:

mBank S.A. udzielił Jednostce Dominującej gwarancji, która stanowi zabezpieczenie zobowiązań Jednostki Dominującej dotyczących długów celnych, podatków i innych opłat w sprawach celnych do łącznej kwoty 500,0 tys. zł.

24. Zdarzenia po dniu sprawozdawczym

Po dniu sprawozdawczym nie wystąpiły istotne zdarzenia, które wymagałyby ujawnienia w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za 2016 r.

25. Zarządzanie kapitałami

Podstawowym założeniem polityki Grupy w zakresie zarządzania kapitałami jest utrzymanie silnej bazy kapitałowej, która będzie podstawą zaufania ze strony inwestorów, kredytodawców oraz rynku i która zapewni przyszły rozwój działalności. Grupa monitoruje wskaźniki rentowności kapitału oraz wskaźniki relacji kapitału własnego do zobowiązań.

Celem Grupy jest osiągnięcie zwrotu z kapitału, który jest satysfakcjonujący dla akcjonariuszy.

Jednostka Dominująca podlega regulacji wynikającej z art. 396 § 1 Kodeksu Spółek Handlowych, który wymaga przekazania na kapitał zapasowy spółki akcyjnej co najmniej 8% zysku za dany rok obrotowy, dopóki kapitał ten nie osiągnie co najmniej jednej trzeciej kapitału zakładowego.

W trakcie roku obrotowego nie było zmian w polityce Grupy dotyczącej zarządzania kapitałami.

26. Raportowanie segmentów działalności

Zgodnie z MSSF 8 *Segmenty operacyjne* w niniejszym rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym ujmowane są informacje o segmentach działalności, które zarządzający używają przy podejmowaniu decyzji operacyjnych. Segmenty operacyjne to elementy składowe jednostki, dla których dostępna jest oddzielna informacja finansowa, regularnie oceniana przez osoby podejmujące kluczowe decyzje odnośnie alokacji zasobów i oceniające działalność Grupy.

Segmenty sprawozdawcze Grupy Ferro, to duże grupy produktów różniących się między sobą ich zastosowaniem u klienta. Podlegają one odrębnemu zarządzaniu, ponieważ każda z tych grup wymaga stosowania odmiennych materiałów i technologii produkcji oraz różnych strategii marketingowych.

Grupa wyodrębnia dwa segmenty sprawozdawcze:

- baterie i akcesoria,
- armatura instalacyjna.

Segmenty sprawozdawcze, które nie przekroczyły progów ilościowych, prezentowane są w kategorii „Pozostałe segmenty” i obejmują następujące rodzaje działalności będące źródłem przychodów Grupy: obce marki, których Grupa jest dystrybutorem na Polskę (marki własne Odbiorców Grupy), grzejniki i inne produkty techniki grzewczej Weberman oraz pozostałe.

Ocena poszczególnych segmentów operacyjnych jest dokonywana do poziomu kosztu wytworzenia sprzedanych produktów/kosztu własnego sprzedanych towarów i materiałów. Decyzje biznesowe dotyczące przychodów i kosztów z pozostałej działalności operacyjnej oraz działalności finansowej są podejmowane na poziomie Grupy, bez przypisywania ich do poszczególnych segmentów.

Grupa nie analizuje poszczególnych aktywów i zobowiązań z podziałem na segmenty, ponieważ te same aktywa i zobowiązania są zaangażowane w poszczególnych segmentach. Informacje o wartości aktywów i zobowiązań w poszczególnych segmentach nie są przekazywane regularnie do osób zarządzających.

Informacje o przychodach oraz zysku segmentów sprawozdawczych oraz ich uzgodnienie ze skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupy oraz informacje o segmentach w okresie porównawczym 2015 r. przedstawia poniższe zestawienie:

GRUPA FERRO					
01.01.2016 -31.12.2016					
	SEGMENTY		SUMA SEGMENTÓW SPRAWOZDAWCZYCH	Pozostałe segmenty	RAZEM
	Baterie i akcesoria	Armatura instalacyjna			
Sprzedaż klientom zewnętrznym	189 652,7	121 136,9	310 789,6	21 699,9	332 489,5
Sprzedaż między segmentami	-	-	-	-	-
Koszty segmentów	(127 595,3)	(89 130,2)	(216 725,5)	(14 237,1)	(230 962,6)
Zysk segmentu	62 057,4	32 006,7	94 064,1	7 462,8	101 526,9
Pozostałe przychody					1 674,8
Nieprzypisane koszty całej Grupy					(62 080,4)
Zysk na działalności operacyjnej					41 121,3
Przychody finansowe					60,9
Koszty finansowe					(4 712,4)
Zysk przed opodatkowaniem					36 469,8
Podatek dochodowy					(7 382,9)
Zysk netto					29 086,9

Grupa Kapitałowa FERRO S.A.
 Informacje objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
 za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.
 (w tysiącach złotych, o ile nie zaznaczono inaczej)

GRUPA FERRO					
01.01.2015 -31.12.2015					
	SEGMENTY		SUMA SEGMENTÓW SPRAWOZDAWCZYCH	Pozostałe segmenty	RAZEM
	Baterie i akcesoria	Armatura instalacyjna			
Sprzedaż klientom zewnętrznym	163 805,5	100 416,6	264 222,1	27 877,4	292 099,5
Sprzedaż między segmentami	-	-	-	-	-
Koszty segmentów	(113 178,0)	(77 101,6)	(190 279,6)	(20 476,4)	(210 756,0)
Zysk segmentu	50 627,5	23 315,0	73 942,5	7 401,0	81 343,5
Pozostałe przychody					1 594,1
Nieprzypisane koszty całej Grupy					(49 921,1)
Zysk na działalności operacyjnej					33 016,5
Przychody finansowe					52,2
Koszty finansowe					(6 686,4)
Zysk przed opodatkowaniem					26 382,3
Podatek dochodowy					(4 082,2)
Zysk netto					22 300,1

Grupa Kapitałowa FERRO S.A.
 Informacje objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
 za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.
 (w tysiącach złotych, o ile nie zaznaczono inaczej)

W poniższej tabeli zaprezentowano informacje w podziale na obszary geograficzne, dla których przychód jest ustalany według kryterium lokalizacji siedziby klientów.

GRUPA FERRO						
01.01.2016 -31.12.2016						
tys. PLN	OBSZARY					RAZEM
	Polska	Czechy	Słowacja	Rumunia	Pozostałe kraje	
Przychody ze sprzedaży	129 183,3	89 337,5	30 260,1	55 246,3	28 462,3	332 489,5

GRUPA FERRO						
01.01.2015 -31.12.2015						
tys. PLN	OBSZARY					RAZEM
	Polska	Czechy	Słowacja	Rumunia	Pozostałe kraje	
Przychody ze sprzedaży	124 486,9	81 449,1	24 655,1	39 026,3	22 482,1	292 099,5

W roku obrotowym kończącym się w dniu 31 grudnia 2016 r. jak również kończącym się w dniu 31 grudnia 2015 r. nie wystąpiła znacząca koncentracja przychodów dla indywidualnych klientów (sprzedaż do pojedynczych klientów nie przekroczyła 10% przychodów ze sprzedaży Grupy).

Rzeczowe aktywa trwałe oraz wartości niematerialne wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej Grupy na dzień 31 grudnia 2016 r. zlokalizowane w Polsce miały wartość odpowiednio 18 682,2 tys. zł oraz 515,6 tys. zł. Rzeczowe aktywa trwałe oraz wartości niematerialne o wartości na dzień 31 grudnia 2016 r. odpowiednio 10 173,0 tys. zł oraz 156 927,9 tys. zł są zlokalizowane za granicą, głównie w Czechach.

Prezes Zarządu
Aneta Raczek

Wiceprezes Zarządu
Artur Depta

Wiceprezes Zarządu
Zbigniew Gonsior

Wiceprezes Zarządu
Artur Białon

Skawina, 20 marca 2017 r.